

Bruksela, dnia 13 maja 2014 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 46/2014

Sprawozdanie nr 1 z inicjatyw i opinii Komisji Europejskiej w kwietniu 2014 r.

**(sprawy wewnętrzne, wymiar sprawiedliwości,
sprawy instytucjonalne, badania naukowe, kultura)**

Bruksela, kwiecień 2014 r.

1. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Bardziej elastyczne przepisy wizowe, by pobudzić wzrost gospodarczy i tworzyć miejsca pracy
2. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Integracja Romów: unijne ramy dotyczące strategii krajowych przynoszą pierwsze rezultaty
3. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Prawa dziecka: Komisja gromadzi opinie na temat najlepszych sposobów ochrony najsłabszych przed przemocą
4. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Równość płci: stały postęp dzięki działaniom UE
5. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Komisja Europejska zwraca uwagę na problemy międzynarodowych rodzin i rozpoczyna konsultacje w sprawie dalszych działań
6. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Prawa podstawowe: Karta praw podstawowych Unii Europejskiej zyskuje na znaczeniu, a obywatele są gotowi z niej korzystać
7. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Nadużycia na rynku: UE przyjmuje sankcje karne chroniące integralność rynku
8. **SPRAWY INSTYTUCJONALNE** - Przewodniczący Barroso zapowiada, że siedmiu komisarzy będzie kandydowało w wyborach do Parlamentu Europejskiego, oraz przedstawia ustalenia dotyczące podziału pracy podczas kampanii
9. **SPRAWY INSTYTUCJONALNE** - Zmieniony rejestr służący przejrzystości: więcej informacji i zachęt, surowsze konsekwencje dla łamiących zasady
10. **BADANIA NAUKOWE** - Przewodzący europejskie centra ICT wskazane w nowym badaniu Komisji
11. **BADANIA NAUKOWE** - Od światła słonecznego do paliwa lotniczego – w ramach projektu UE stworzono pierwszą naftę „słoneczną”

12. **BADANIA NAUKOWE** - Obserwacja Ziemi: satelita programu Copernicus gotowy do startu

13. **KULTURA** - Silniejsza dyplomacja na rzecz kultury w polityce zagranicznej UE

1. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Bardziej elastyczne przepisy wizowe, by pobudzić wzrost gospodarczy i tworzyć miejsca pracy

Wielu obywateli państw spoza UE, którzy chcą się udać w podróż do UE, często staje w obliczu konieczności załatwiania uciążliwych, długich i kosztownych procedur wizowych. Zaproponowane w dniu 1 kwietnia br. wnioski znacznie skrócą i uproszą procedury tym, których interesują krótkie pobyty w UE, a także oszczędzą koszty i zredukują biurokrację, zachowując odpowiedni poziom bezpieczeństwa. Zapewnienie podróżującym zgodnie z prawem łatwiejszego dostępu do obszaru Schengen ułatwi odwiedziny przyjaciół i krewnych, a także prowadzenie interesów. Pobudzi także działalność gospodarczą i wpłynie na tworzenie miejsc pracy. np. w branży turystycznej i usługach powiązanych, tj. gastronomii oraz w transporcie. Niedawno przeprowadzone badanie pokazuje, że w 2012 r. ogółem 6,6 mln potencjalnych podróżnych z sześciu państw, z których podróżuje najwięcej osób, było „dezorientowanych” ze względu na uciążliwe procedury wizowe. Badanie wskazało również, że bardziej elastyczne i dostępne przepisy wizowe mogłyby zwiększyć liczbę odbywanych do obszaru Schengen podróży o ok. 30 proc. aż do 60 proc., i to jedynie uwzględniając podróże z tych sześciu krajów. Mogłoby to oznaczać, że w ciągu pięciu lat bezpośrednio wydano by ogółem aż 130 mld euro (na zakwaterowanie, żywność i napoje, transport, rozrywkę, zakupy itd.), co przekładałoby się na ok. 1,3 mln miejsc pracy w branży turystycznej i powiązanych z nią sektorach.

„Europa potrzebuje mądrzejszej polityki wizowej. Musimy przyciągać w nasze strony więcej turystów, przedsiębiorców, naukowców, studentów, artystów i osób zawodowo związanych z kulturą. Chcemy pobudzać gospodarkę i tworzyć nowe miejsca pracy poprzez podkreślanie w naszej polityce wizowej elementu gospodarczego, ale jednocześnie chcemy zachować wysoki poziom bezpieczeństwa na naszych granicach. Ogłoszone propozycje w dużym stopniu ułatwią procedury dla tych, których interesują krótkie pobyty w Europie. Dzięki przyjęciu tych propozycji oczekujemy, że liczba podróżujących w najbliższych latach znacząco wzrośnie”, powiedziała komisarz do spraw wewnętrznych **Cecilia Malmström**.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Antonio Tajani** odpowiedzialny za przemysł i przedsiębiorczość dodał: „Nasza propozycja pomoże europejskiemu przemysłowi turystycznemu w czasach, kiedy konkurencja międzynarodowa staje się szczególnie silna, a coraz więcej krajów polega na turystyce jako na czynniku wzrostu gospodarczego. Nowe przepisy wizowe są odpowiedzią na to wyzwanie. Te zmiany umożliwią branży turystycznej radzenie sobie ze spodziewanym znaczącym wzrostem odwiedzających Europę. Turystyka napędza rozwój Europy, a w czasach ostatniego kryzysu okazała się najmocniejszym ogniwem w gospodarce”.

W celu stymulacji gospodarki europejskiej i ułatwienia życia podróżującym do UE, Komisja Europejska proponuje wprowadzenie ważnych zmian w przepisach wizowych. Oto główne elementy tego pakietu:

- 1) skrócenie czasu na rozpatrzenie wniosku i podjęcie decyzji z 15 do 10 dni;
- 2) umożliwienie składania wniosków wizowych w konsulatach innych państw UE, jeśli państwo członkowskie właściwe dla rozpatrzenia danego wniosku nie ma swojej placówki ani nie jest reprezentowane w danym państwie
- 3) znaczące ułatwienia dla podróżujących regularnie włączając obowiązkowe wydawanie wiz wielokrotnego wjazdu ważnych przez trzy lata;
- 4) uproszczony formularz wniosku i zgoda na składanie wniosków online;
- 5) możliwość wprowadzenia przez państwa członkowskie specjalnych systemów wydawania na granicach wiz o ważności do 15 dni w jednym państwie Schengen;
- 6) możliwość ułatwienia wydawania przez państwa członkowskie wiz dla przybywających na ważne wydarzenia;
- 7) nowy rodzaj wiz (wiza objazdowa), umożliwiających podróżującym zgodnie z prawem poruszać się w strefie Schengen przez okres do 1 roku (bez możliwości pozostawania w jednym z państw członkowskich dłużej niż 90 dni w okresie dowolnych 180 dni).

Uproszczenie wniosków wizowych na krótki pobyt odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie. Już w ramach obecnie obowiązujących przepisów wizowych dużo osiągnięto, co przyczyniło się do 68 proc. wzrostu liczby złożonych wniosków wizowych, z 10,2 mln w 2009 r. do 17,2 mln wniosków w 2013 r. Ale można zrobić jeszcze więcej, aby zachęcić podróżujących zgodnie z prawem do większej mobilności. Nowe statystyki dotyczące wiz za 2013 r. można znaleźć na wykresach. Zbyt często problemy z otrzymaniem wiz ograniczają dostęp i w rezultacie uszczuplają potencjalne korzyści z atrakcji turystycznych dla gospodarki. World Expo w Mediolanie odbywające się w 2015 roku może być świetną okazją do przyciągnięcia milionów nowych odwiedzających do Europy.

Konkretnie rzecz biorąc, Komisja proponuje obecnie:

- ustalenie bardziej przejrzystych zasad dotyczących procedur oraz przyspieszenie procesu. Zaproponowano także skrócenie czasu przewidzianego na rozpatrzenie wniosku wizowego i podjęcie decyzji z 15 do 10 dni. Z trzech do sześciu miesięcy wydłużono okres, w którym najwcześniej można ubiegać się o wizę przed zamiarem przyjazdu, aby umożliwić podróżującym planowanie z wyprzedzeniem oraz uniknięcie szczytów sezonów.

Ponadto wykaz wszystkich dokumentów potwierdzających zostanie uproszczony i stanie się wyczerpujący. Ponadto większa harmonizacja wymogów na poziomie lokalnym zapewni równe traktowanie osób składających wnioski wizowe. Konieczność posiadania podróznego obowiązkowego ubezpieczenia medycznego, często dość kosztownego, zostanie zniesiona.

- Pogłębianie współpracy konsularnej. Zgodnie z propozycją, jeśli państwo członkowskie właściwe dla rozpatrzenia wniosku wizowego nie ma swojej placówki ani nie jest reprezentowane w danym państwie trzecim, wnioskodawca ma prawo złożyć wniosek w jakimkolwiek ze znajdujących się w nim konsulatów („obowiązkowa reprezentacja”).
- Powtarzające się wizyty będą znacznie łatwiejsze dzięki wprowadzeniu kryteriów obowiązkowych otrzymywania wizy wielokrotnego wjazdu (MEV), ważnej przez okres trzech lat, a następnie przez okres pięciu lat, przeznaczonej dla osób podróżujących „regularnie i zarejestrowanych w VIS”. Z ułatwień tych skorzystają wnioskodawcy, których dane są zarejestrowane w wizowym systemie informacyjnym oraz którzy wcześniej skorzystali zgodnie z prawem z co najmniej dwóch wiz w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Powyższa zmiana przepisów jest również możliwa dzięki uruchomieniu [wizowego systemu informacyjnego](#) (VIS), który zgodnie z oczekiwaniami ma być gotowy w 2015 r., co sprawi, że konsulaty państw członkowskich będą miały dostęp do „historii wizowej” osób składających wnioski wizowe.

W związku z tym, że podróżujący będą mogli podróżować bardziej spontanicznie, prawdopodobne jest, że ci z nich, którzy posiadają wizy wielokrotnego wjazdu z dłuższym terminem ważności, odbędą więcej podróży do obszaru Schengen niż odbyliby, nie posiadając tych wiz. Wzrost liczby odbytych przez nich podróży pobudziłby wzrost gospodarczy w strefie Schengen.

- Wprowadzenie wizy objazdowej. Ten nowy rodzaj wiz umożliwi podróżującym spoza UE poruszanie się po obszarze Schengen przez okres do jednego roku (bez

możliwości pozostawania w jednym państwie członkowskim dłużej niż 90 dni w ciągu każdego okresu 180 dni) z możliwością przedłużenia go do dwóch lat (pod warunkiem, że wnioskodawca nie będzie pozostawać w tym samym państwie członkowskim przez okres dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180 dni). Powyższe uregulowanie będzie stosowane w przypadku koncertujących artystów, którzy będą mogli odbywać tournée po obszarze Schengen przez dłuższy czas, ale także indywidualnych podróżujących, takich jak turyści, naukowcy i studenci, którzy mają zamiar spędzić więcej czasu w Europie.

Proponowany pakiet składa się z:

- sprawozdania („Inteligentniejsza polityka wizowa dla wzrostu gospodarczego”) oceniającego wdrożenie kodeksu wizowego przez państwa członkowskie,
- wniosku dotyczącego przekształcenia rozporządzenia w sprawie unijnego kodeksu wizowego (kodeks wizowy),
- wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego wizę objazdową,
- przeгляdu statystyk wizowych.

• Dalsze działania

Oba wnioski muszą teraz zostać przyjęte przez Radę Unii Europejskiej i Parlament Europejski, czego można się spodziewać najwcześniej w 2015 r.

Po wejściu w życie wspomnianych propozycji zmiany będą obowiązywać wszystkie państwa członkowskie UE w pełni stosujące wspólną politykę wizową Schengen oraz cztery państwa stowarzyszone z grupą Schengen (Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria). Należy zauważyć, że Bułgaria, Chorwacja, Irlandia, Cypr, Rumunia i Wielka Brytania nie uczestniczą w polityce wizowej.

• Przydatne linki

Sprawozdanie „Inteligentniejsza polityka wizowa dla wzrostu gospodarczego”:

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/PL/1-2014-165-PL-F1-1.Pdf>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0165&from=pl>

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie unijnego kodeksu wizowego (kodeks wizowy):

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014PC0164&from=pl>

Załącznik:

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/PL/1-2014-164-PL-F1-1-ANNEX-1.Pdf>

Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego wizę objazdową:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014PC0163&from=pl>

Przeгляд statystyk wizowych: [wykresy](#)

[Strona internetowa](#) Cecilii Malmström

2. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Integracja Romów: unijne ramy dotyczące strategii krajowych przynoszą pierwsze rezultaty

Dzięki skoordynowanym działaniom Komisji Europejskiej integracja Romów jest ważnym punktem agendy politycznej w całej Europie. Według nowego opublikowanego 4 kwietnia br. sprawozdania z postępów państw członkowskich dokonanych w wyniku wprowadzenia unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów powoli pojawiają się pierwsze oznaki poprawy warunków życia Romów.

Unijne ramy w tej dziedzinie, uzgodnione przez przywódców państw UE w 2011 r., tworzą po raz pierwszy w historii solidny mechanizm koordynacji działań na rzecz integracji Romów. Dwa lata później ministrowie z państw członkowskich jednogłośnie przyjęli pierwszy w historii instrument prawny na szczeblu unijnym na rzecz włączenia społecznego Romów i zobowiązali się do wykonania zbioru zaleceń Komisji, których celem jest zmniejszenie nierówności społecznych między Romami a resztą społeczeństwa w czterech dziedzinach: edukacji, zatrudnieniu, opiece zdrowotnej i warunkach mieszkaniowych.

W opublikowanym 4 kwietnia br. sprawozdaniu Komisja oceniła postępy dokonane od 2011 r. w wyniku wprowadzenia unijnych ram i przedstawiła zarówno przykłady dobrych praktyk, jak i obszary, w których konieczne są dalsze działania państw członkowskich. Choć nadal do rozwiązania pozostaje pewna liczba kwestii, widoczna jest już poprawa: większa liczba romskich dzieci korzysta z nauczania przedszkolnego, wprowadza się coraz więcej programów pomagających Romom w znalezieniu pracy oraz programów mediacji w celu zmniejszenia różnic w dostępie do mieszkań i opieki zdrowotnej między Romami a resztą społeczeństwa. Dzięki nowym unijnym rozporządzeniom dotyczącym wykorzystania funduszy EU państwa członkowskie muszą przeznaczyć 20% środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na cele włączenia społecznego w latach 2014–2020.

„Cztery lata temu integracja Romów nie znajdowała się jeszcze w głównym polu widzenia większości państw członkowskich. Dzięki skoordynowanym działaniom dotarł do nas powiew przemian”, powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, unijny komisarz ds. sprawiedliwości. „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów były kamieniem milowym na drodze do zwiększenia zaangażowania rządów krajowych na najwyższym szczeblu na rzecz poprawy integracji Romów. Nie możemy oczywiście z dnia na dzień wymazać całych wieków wykluczenia i dyskryminacji, ale dzięki uznaniu tej kwestii za

ważny punkt agendy politycznej w Europie już odczuwalna jest poprawa. Przykładowo, trzy lata od wprowadzenia unijnych ram odsetek romskich dzieci korzystających z nauczania przedszkolnego rośnie. Następnym etapem naszych działań mogłoby być wprowadzenie przepisów bardziej ukierunkowanych na integrację Romów oraz instrument finansowy przeznaczony tylko dla tej grupy, tak aby środki finansowe docierały tam, gdzie są najbardziej potrzebne.

„Aby poprawić warunki życia Romów żyjących w Europie na marginesie społeczeństwa, musimy zadbać o to, aby skutecznie wykorzystywano odpowiednie środki ukierunkowane na wspieranie krajowych strategii integracji Romów. Państwa członkowskie powinny również uwzględniać integrację Romów podczas opracowywania polityki w zakresie edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i dostępu do mieszkań”, powiedział **László Andor**, europejski komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego. „Nadszedł czas, aby państwa te uznały włączenie społeczne Romów za jeden z priorytetów inwestycji ze środków UE w ciągu najbliższego siedmioletniego okresu finansowego.”

Choć Romowie nadal borykają się z ubóstwem, wykluczeniem społecznym i dyskryminacją, w 28 państwach członkowskich dokonano pewnych postępów, przedstawionych w opublikowanym sprawozdaniu. Oto jego główne ustalenia:

- w kwestii edukacji: osiągnięto znaczne postępy w zapewnianiu wszystkim romskim dzieciom wykształcenia przynajmniej na poziomie podstawowym; przy czym w Finlandii odsetek dzieci korzystających z kształcenia przedszkolnego wzrósł z 2 do 60%; na Węgrzech wprowadzono nowe przepisy, zgodnie z którymi dwuletnie kształcenie przedszkolne jest obowiązkowe dla wszystkich dzieci; podobny obowiązek przedszkolny wprowadzono w Bułgarii; w Irlandii wędrownym społecznościom trawelerów towarzyszą nauczyciele. Jednocześnie potrzebne są dalsze wysiłki, aby zwalczać segregację w tradycyjnych szkołach w wielu państwach członkowskich;
- w kwestii zatrudnienia: w ciągu ostatnich czterech lat podejmowano pewne próby zwiększenia szans Romów na zatrudnienie, jednak działaniom tym zbyt rzadko towarzyszyły systematyczne środki oddziałujące na popyt na rynku pracy, obejmujące zwalczanie dyskryminacji i wprowadzanie zachęt dla pracodawców. Oto niektóre obiecujące praktyki: w Austrii szkoli się mentorów pomagających Romom w poszukiwaniu pracy; w Finlandii dzięki środkom unijnym działają mediatorzy w dziedzinie zatrudnienia Romów; w Hiszpanii funkcjonuje natomiast specjalny program dla doradców ds. zatrudnienia;

- w kwestii dostępu do mieszkań: państwa członkowskie poczyniły postępy w promowaniu włączenia społecznego Romów jako działania angażującego zarówno społeczność romską, jak i resztę społeczeństwa, jednak aby starania te przyniosły rezultaty, małe projekty powinny się upowszechnić na skalę europejską. Odnotowano następujące dobre praktyki: w Belgii pracuje 38 mediatorów zajmujących się kwestiami mieszkaniowymi; w Berlinie utworzono za to miejscową grupę zadaniową, której celem jest ułatwienie akceptacji i integracji Romów jako sąsiadów.
- w kwestii opieki zdrowotnej: kilka państw skupiło się na poprawie dostępności opieki zdrowotnej dla Romów w najtrudniejszej sytuacji. We Francji władze zobowiązały się do zmniejszenia barier finansowych w dostępie do opieki zdrowotnej; w Rumunii i Hiszpanii natomiast powołano mediatorów dla społeczności romskiej w kwestiach zdrowotnych. Zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej jest nadal wyzwaniem w niektórych państwach członkowskich;
- w kwestii dyskryminacji: dzięki działaniom Komisji, we wszystkich państwach członkowskich obowiązują solidne ramy prawne służące zwalczaniu dyskryminacji, jednak państwa te muszą zwiększyć wysiłki, aby przepisy te były stosowane i egzekwowane w praktyce. Kluczową rolę mają tu spełnienia krajowe organy ds. równości. Na Słowacji wprowadzono czasowe środki specjalne na korzyść Romów;
- w kwestii finansowania: przydzielenie wystarczających środków na integrację Romów nadal jest problematyczne. Po raz pierwszy w historii Europejskiego Funduszu Społecznego 20% środków funduszu dostępnych dla państw członkowskich musi być przeznaczonych na włączenie społeczne. Obecnie odsetek ten wynosi średnio 15%. Z myślą o okresie finansowania po roku 2020 Komisja zbada sposoby dalszej poprawy jakości i skuteczności wsparcia finansowego dla Romów, np. przez wprowadzenie specjalnego instrumentu przeznaczonego dla tej społeczności. Więcej przykładów działań w państwach członkowskich zamieszczono w [krajowych arkuszach informacyjnych](#).

- **Unijny szczyt w sprawie Romów**

Sprawozdanie zbiega się w czasie z trzecim unijnym szczytem w sprawie Romów, podczas którego politycy szczebla lokalnego, krajowego i unijnego spotkali z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, aby omówić postępy integracji Romów. Celem szczytu jest ocena tego, jak wdrażane są krajowe strategie integracji Romów, które państwa członkowskie przedkładają corocznie w wyniku przyjętych ram unijnych, oraz czy strategie te przyczyniają się do poprawy warunków życia społeczności romskich. Swoje opinie na temat dotychczasowych postępów oraz sposobów dalszego zwiększenia integracji Romów w

przyszłości przedstawiło około 500 przedstawicieli instytucji unijnych, rządów i parlamentów krajowych, organizacji międzynarodowych, społeczeństwa obywatelskiego (w tym organizacji romskich) oraz władz lokalnych i regionalnych.

- **Kontekst**

Integracja Romów nie dotyczy wyłącznie kwestii włączenia społecznego. Leży ona także w interesie gospodarczym państw członkowskich, w szczególności tych o dużej mniejszości romskiej. W wielu krajach Romowie stanowią znaczący i stale rosnący odsetek populacji w wieku szkolnym, a więc są istotną częścią przyszłej siły roboczej. Skuteczne działania w zakresie aktywizacji zawodowej oraz zindywidualizowane i ogólnodostępne usługi wsparcia na rzecz Romów poszukujących pracy mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia tej społeczności zrealizowania swojego potencjału oraz aktywnego i równego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarce.

Włączenie społeczne i integracja społeczności romskiej jest wspólnym obowiązkiem państw członkowskich i Unii Europejskiej. Komisja monitoruje postępy dokonane przez państwa członkowskie dzięki unijnym ramom dotyczącym krajowych strategii integracji Romów. Organizuje ona regularne spotkania sieci koordynatorów odpowiedzialnych za nadzorowanie krajowych strategii integracji Romów ze wszystkich 28 państw UE w celu omówienia postępów i pozostających jeszcze do rozwiązania problemów.

W sprawozdaniu z 2013 r. Komisja Europejska wezwała państwa członkowskie UE do wdrożenia ich krajowych strategii w celu zwiększenia integracji gospodarczej i społecznej Romów w Europie. Przedstawione w sprawozdaniu ustalenia zostaną także uwzględnione w procesie corocznego europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki społeczno-gospodarczej, co może prowadzić do wydania zaleceń dla poszczególnych krajów w kwestiach dotyczących Romów. Dzięki takiemu corocznemu cyklowi integracja Romów pozostaje stałym i ważnym punktem agendy europejskiej, a główne założenia polityki nie stoją w sprzeczności z celami włączenia społecznego Romów. W 2013 r. pięć państw członkowskich otrzymało zalecenia w odniesieniu do realizacji krajowych strategii integracji Romów i uwzględniania kwestii dotyczących Romów w głównym nurcie polityki (Bułgaria, Republika Czeska, Węgry, Rumunia i Słowacja

Państwom członkowskim udostępniono fundusze UE w celu finansowania projektów w zakresie integracji społecznej, w tym na rzecz zwiększenia integracji Romów w takich obszarach jak edukacja, zatrudnienie, warunki mieszkaniowe i zdrowie. W latach 2007–2013

na projekty w zakresie włączenia społecznego udostępniono środki w wysokości około 26,5 mld euro. W nowym okresie finansowania 2014–2020 co najmniej 80 mld euro zostanie przeznaczonych na inwestycje w kapitał ludzki, zatrudnienie i włączenie społeczne w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Państwa członkowskie będą musiały teraz przeznaczyć na cele włączenia społecznego co najmniej 20% swojego przydziału w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (około 16 mld euro). Celem jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych na rzecz integracji Romów. Za zarządzanie tymi środkami odpowiedzialne są państwa członkowskie. Aby pomóc im w tym zadaniu, Komisja opracowała wytyczne dla państw członkowskich dotyczące sposobu opracowywania programów operacyjnych tych państw służących wykorzystaniu funduszy UE i projektów w dziedzinie włączenia społecznego Romów, tak aby uwzględnić w nich podejście służące włączeniu społecznemu i lepiej zaspokajać potrzeby tej społeczności.

- **Więcej informacji**

Sprawozdanie w sprawie integracji Romów za 2014 r.:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0209&from=pl>

Przemówienie przewodniczącego Barroso na Unijnym szczycie ws. Romów:

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-288_en.htm

Komisja Europejska – UE a Romowie:

http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/index_pl.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości:

<http://ec.europa.eu/reding>

Strona internetowa Lászlo Andora, komisarza UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/index_pl.htm

3. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Prawa dziecka: Komisja gromadzi opinie na temat najlepszych sposobów ochrony najsłabszych przed przemocą

Jakie są najskuteczniejsze sposoby zwalczania przemocy wobec dzieci? Jakie są największe wyzwania dla krajowych systemów ochrony dzieci? W jaki sposób UE może wspierać te systemy? Aby odpowiedzieć na te pytania i pomóc państwom członkowskim w tworzeniu zintegrowanych i skutecznych systemów ochrony dzieci, Komisja Europejska rozpoczęła 10 kwietnia 2014 r. konsultacje społeczne online. W wyniku konsultacji opracowane zostaną unijne wytyczne zawierające informacje o przepisach i polityce UE związanych ze wspomnianymi systemami. W wytycznych przedstawione zostaną możliwości wsparcia krajowych systemów ochrony dzieci przez UE oraz przykłady dobrych praktyk w tej dziedzinie w kontekście transgranicznym i krajowym. W [konsultacjach online](#), które potrwać do 3 lipca, mogą wziąć udział wszelkie osoby lub organizacje zainteresowane ochroną dzieci.

„UE jest odpowiedzialna za ochronę najsłabszych członków społeczeństwa. Trzy lata po opublikowaniu Agendy UE na rzecz praw dziecka słowa zamieniły się w czyny: Komisja przyjęła przepisy służące lepszej ochronie dzieci, które są ofiarami przestępstw lub osobami podejrzanymi w postępowaniu karnym. Sprawiliśmy, że numer infolinii umożliwiającej zgłaszanie przypadków zaginięcia dzieci działa w całej Europie, i przeszkoliliśmy opiekunów oraz organy publiczne będące w bliskim kontakcie z nieletnimi pozbawionymi opieki. Teraz nadszedł czas, aby zintensyfikować działania i dopilnować, aby polityka unijna i polityka w państwach członkowskich wspierały systemy ochrony sprzyjające dzieciom”, powiedziała wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding**, unijna komisarz ds. sprawiedliwości.

„Systemy te działają w interesie dzieci, tylko pod warunkiem że zapewniają współpracę wszystkich osób stykających się z dziećmi, zarówno w sektorze edukacji, opieki zdrowotnej i opieki społecznej, jak i w ramach wymiaru sprawiedliwości, społeczeństwa obywatelskiego lub danej społeczności, tak aby objęte ochroną były wszystkie dzieci. To jest właśnie celem rozpoczętych dziś konsultacji. Najważniejsze musi być zawsze dobro dziecka.”

W UE za systemy ochrony dzieci są odpowiedzialne przede wszystkim państwa członkowskie. UE ma jednak uprawnienia do stanowienia wspólnych przepisów w dziedzinach, w których w grę wchodzi prawa dziecka, np. w postępowaniach karnych, w kwestii swobodnego przepływu wewnątrz UE, w sprawach azylowych lub dotyczących handlu ludźmi. UE może też odgrywać rolę w sytuacjach, w których należy zapewnić bezpieczeństwo dzieciom w kontekście transgranicznym, np. gdy pozbawiony opieki nieletni przemieszcza się między państwami lub gdy dochodzi do zaginięcia dziecka. Zasięgając opinii o najlepszych sposobach udoskonalenia krajowych systemów ochrony dzieci, Komisja równocześnie podsumowuje postępy poczynione w wyniku przyjęcia w lutym 2011 r. Agendy UE na rzecz praw dziecka. W ciągu trzech lat Komisji udało się zrealizować 11 priorytetowych działań dotyczących m.in. wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dziecku, ochrony dzieci w szczególnie trudnych sytuacjach, zwalczania przemocy wobec dzieci oraz zwiększania ich współuczestnictwa. W wyniku pracy Komisji wszystkie te środki zostały w dużej mierze wdrożone.

Celem rozpoczętych konsultacji na temat systemów ochrony dzieci jest zgromadzenie opinii zainteresowanych stron, tak aby do końca 2014 r. UE mogła opublikować wytyczne dla państw członkowskich w tej dziedzinie, uwzględniające wyniki realizacji unijnej Agendy na rzecz praw dziecka. W wytycznych znajdzie się podsumowanie różnych istniejących unijnych instrumentów w zakresie ochrony praw dziecka oraz zawarte zostaną wskazówki dla państw

członkowskich dotyczące sposobów najlepszego wykorzystania lub wdrożenia tych instrumentów w ramach krajowych systemów ochrony dzieci. Zakres tematyczny tego dokumentu obejmuje wszystkie formy przemocy określone w Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, w szczególności w art. 19 dotyczącym prawa do ochrony przed wszelkimi formami przemocy.

- **Kontekst**

W UE co czwarte dziecko żyje w ubóstwie i jest w dużym stopniu narażone na różnego rodzaju zagrożenia. Każdego roku jedna czwarta osób ubiegających się o azyl to nieletni. Również co roku zgłaszanych jest 250 tys. przypadków zaginięcia dzieci; stanowią one także 15 proc. zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi, a w całej Europie w placówkach opieki nad dziećmi przebywa ich ponad milion.

- **Dodatkowe informacje**

Konsultacje społeczne w sprawie wytycznych dotyczących systemów ochrony dzieci:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/fundamental-rights/opinion/140402_en.htm

Prawa dziecka w UE:

http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/index_en.htm

7. i 8. Europejskie forum na rzecz praw dziecka, które zajęło się kwestią systemów ochrony dzieci:

http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/european-forum/seventh-meeting/index_en.htm

http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/european-forum/eighth-meeting/index_en.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości:

<http://ec.europa.eu/reding>

4. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Równość płci: stały postęp dzięki działaniom UE

W 2013 r. Komisja Europejska kontynuowała działania na rzecz zwiększenia równości płci, w tym w celu zlikwidowania różnic w zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz wysokości emerytur kobiet i mężczyzn, zwalczania przemocy oraz w celu propagowania równości w procesach decyzyjnych. Wysiłki te opłaciły się: osiągnięto wyraźny postęp w kwestii zmniejszenia różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn, przede wszystkim za sprawą inicjatywy Komisji na rzecz poprawy przejrzystości płac, oraz w kwestii zwiększenia liczby kobiet zasiadających w zarządach spółek (zob. załącznik). Takie są ustalenia rocznego sprawozdania Komisji na temat równości płci, opublikowanego wraz z rocznym sprawozdaniem na temat praw podstawowych. Pozostało jednak jeszcze wiele do zrobienia: przy obecnym tempie zmian unijny cel

zakładający, że odsetek pracujących kobiet powinien wynosić 75 proc., zostanie osiągnięty za niemal 30 lat, równość wynagrodzenia stanie się faktem za 70 lat, a parytet płci w parlamentach narodowych (co najmniej 40-procentowa obecność obu płci) – za 20 lat.

„Europa propaguje równość płci od 1957 r. – dążenie to leży w naturze Unii Europejskiej, a kryzys gospodarczy jej nie zmienił”, powiedziała wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding**, unijna komisarz ds. sprawiedliwości. „Dla nas, Europejczyków, równość płci nie jest jedną z możliwych opcji ani luksusem – jest to absolutna konieczność. Możemy być dumni z tego, co Unia Europejska osiągnęła w ostatnich latach. Równość płci to nie odległe marzenie, ale w coraz większym stopniu europejska rzeczywistość. Jestem przekonana, że wspólnie możemy zlikwidować utrzymujące się różnice w wynagrodzeniach, zatrudnieniu i zawodach wymagających podejmowania decyzji.”

Według rocznego sprawozdania na temat równości płci zróżnicowanie ze względu na płeć znacznie się zmniejszyło w ubiegłych latach, jednak postępy nie są jednakowe we wszystkich państwach członkowskich i w pewnych obszarach nadal utrzymują się różnice, co szkodzi europejskiej gospodarce.

Dzięki działaniom UE tempo zmian na rzecz równości płci rośnie.

- **Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia kobiet:** wskaźnik ten wzrósł w UE do 63 proc. – w 2002 r. wynosił on 58 proc.. Do tego wzrostu przyczyniło się finansowanie unijne: w latach 2007–2013 na inwestycje w placówki opieki nad dziećmi i wspieranie uczestnictwa kobiet w rynku pracy przeznaczono szacunkową kwotę 3,2 mld euro z funduszy strukturalnych, co wywołało znaczny efekt mnożnikowy (zob. załącznik).
- **Zmniejszenie różnicy w wynagrodzeniach,** która w skali całej UE wciąż utrzymuje się na poziomie 16,4 proc.: Komisja Europejska zintensyfikowała działania, rozpowszechniając wiedzę na temat utrzymujących się różnic, ustanawiając Dzień Równości Wynagrodzeń i monitorując stosowanie przepisów dotyczących równego traktowania kobiet i mężczyzn. W marcu 2014 r. Komisja wezwała również państwa członkowskie do dalszych postępów, wydając zalecenie dotyczące poprawy przejrzystości płac w celu zmniejszenia różnic w wynagrodzeniach.
- **Jak przebić szklany sufit?:** wniosek Komisji w sprawie dyrektywy dotyczącej zapewnienia do 2020 r. 40-procentowej obecności słabiej reprezentowanej płci na stanowiskach członków zarządu niepełniących funkcji wykonawczych z powodzeniem przeszedł kolejne

etapy procesu legislacyjnego i uzyskał w listopadzie 2013 r. silne poparcie Parlamentu Europejskiego. W konsekwencji, już od momentu ogłoszenia przez Komisję w październiku 2010 r. możliwości wprowadzenia przepisów w tej dziedzinie zaobserwowano stały wzrost liczby kobiet zasiadających w zarządach spółek: z 11 proc. w 2010 r. do 17,8 proc. w 2014 r.; tempo wzrostu było czterokrotnie szybsze niż w latach 2003–2010 (zob. załącznik).

- W 2013 r. UE **podjęła działania w celu ochrony kobiet i dziewcząt przed przemocą na tle płciowym** przez wprowadzenie przepisów, praktycznych środków dotyczących praw ofiar i obszernego pakietu działań politycznych przeciwko okaleczaniu żeńskich narządów płciowych. UE współfinansowała również 14 krajowych rządowych kampanii skierowanych przeciwko przemocą na tle płciowym (przydzielone środki to 3,7 mln euro), a także projekty prowadzone przez organizacje pozarządowe, na które UE przeznaczyła 11,4 mln euro.
- **Opieka nad dziećmi:** Od 2007 r. odsetek dzieci korzystających z formalnych placówek opieki znacznie wzrósł (z 26 proc. w 2007 r. do 30 proc. w 2011 r. w przypadku dzieci poniżej trzeciego roku życia i z 81 proc. do 86 proc. w przypadku dzieci w wieku od trzech lat do rozpoczęcia obowiązkowej nauki szkolnej). Komisja przyjęła w 2013 r. obszernie sprawozdanie na temat realizacji przyjętych w Barcelonie celów dotyczących **dostępności placówek opieki nad dziećmi**.

Co pozostało do zrobienia?

- Mimo iż 60 proc. absolwentów szkół wyższych to kobiety, **ich godzinne wynagrodzenie jest nadal niższe o 16 proc. od wynagrodzenia mężczyzn**. Ponadto częściej pracują one w niepełnym wymiarze czasu pracy (32 proc. kobiet w porównaniu z 8,2 proc. mężczyzn) i przerywają karierę zawodową, aby zająć się osobami wymagającymi opieki. **W rezultacie różnica w wysokości emerytur kobiet i mężczyzn wynosi 39 proc.** Wdowy i osoby samotnie wychowujące dzieci – głównie matki – są grupą w szczególnie trudnej sytuacji – **ponad jedna trzecia takich osób uzyskuje niewystarczające dochody**.
- Choć **wskaźnik zatrudnienia kobiet wzrósł, wynosi on nadal 63 proc.** w porównaniu ze wskaźnikiem w wysokości **75 proc. w przypadku mężczyzn**. Wynika to głównie z kryzysu gospodarczego, który spowodował pogorszenie sytuacji mężczyzn na rynku pracy.

- Kobiety nadal ponoszą ciężar niepłatnej pracy w gospodarstwie domowym i na rzecz rodziny. **Kobiety poświęcają przeciętnie 26 godzin tygodniowo na opiekę nad członkami rodziny i pracę w gospodarstwie domowym w porównaniu z 9 godzinami, które na te cele poświęcają mężczyźni.**
- Kobiety wciąż rzadziej zajmują stanowiska kierownicze. W **zarządach największych notowanych na giełdzie spółek zasiada przeciętnie 17,8 proc. kobiet**, wśród dyrektorów generalnych 2,8 proc. to kobiety; ponadto zajmują one 27 proc. stanowisk ministerialnych w rządzie i stanowią 27 proc. członków parlamentów narodowych.
- **Zgodnie z wynikami pierwszego ogólnounijnego badania dotyczącego przemocy wobec kobiet**, przeprowadzonego przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) w oparciu o wywiady z 42 tys. kobiet, **co trzecia kobieta (33 proc. badanych) doświadczyła przemocy fizycznej lub seksualnej** od 15. roku życia.
- **Kontekst**

W opublikowanym 14 kwietnia 2014 r. sprawozdaniu dokonano przeglądu głównych unijnych dokonań politycznych i prawnych ubiegłego roku w dziedzinie równości płci i podano przykłady środków politycznych i działań w państwach członkowskich. W sprawozdaniu przeanalizowano również aktualne tendencje na podstawie danych naukowych i głównych wskaźników, które kształtują debatę na temat równości płci. Do sprawozdania dołączono także załącznik statystyczny zawierający bardziej szczegółowe dane na temat wyników poszczególnych państw.

Tematyka sprawozdania obejmuje pięć priorytetów [Strategii Komisji Europejskiej na rzecz równości mężczyzn i kobiet na lata 2010–2015](#): równości pod względem niezależności ekonomicznej; równej płacy za tę samą pracę i pracę o równej wartości; równości w procesach decyzyjnych; zapewnieniu godności i integralności, wyeliminowaniu przemocy na tle płciowym, równości płci w polityce działań zewnętrznych oraz na kwestiach horyzontalnych.

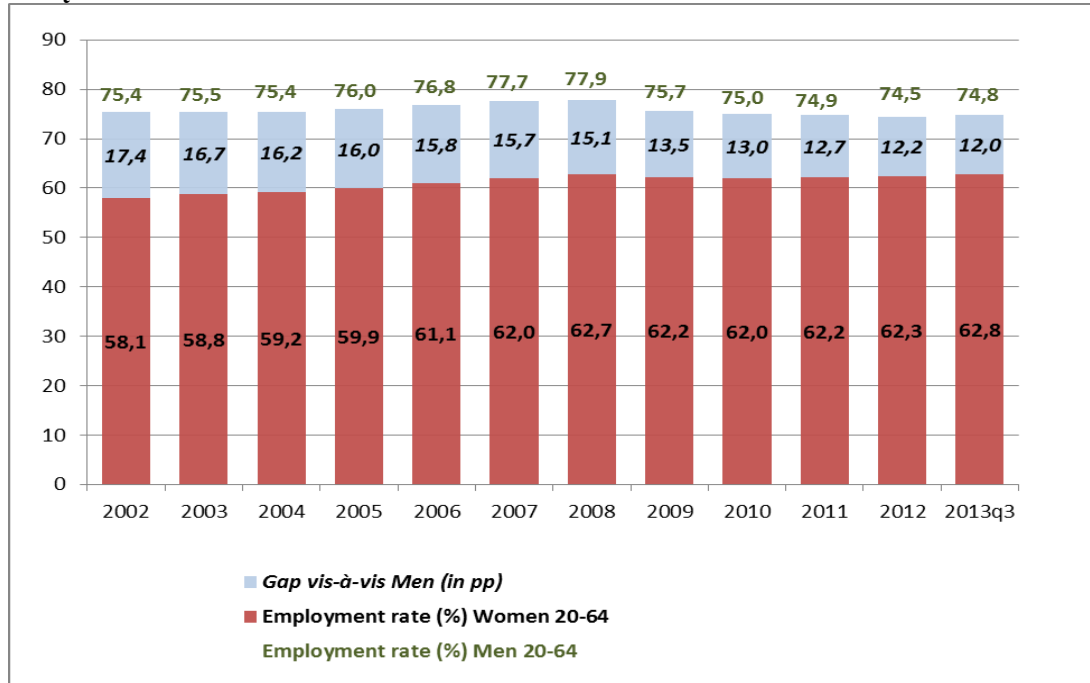
- **Dodatkowe informacje**

Materiały prasowe: Sprawozdania na temat praw podstawowych i równości płci: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/fundamental-rights/news/140414_en.htm
 Arkusze informacyjne na temat [zwiększania równości płci](#) i [równowagi płci w zarządach spółek](#)

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Viviane Reding, unijnej komisarz ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>
 Komisja Europejska – równość płci: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/index_pl.htm

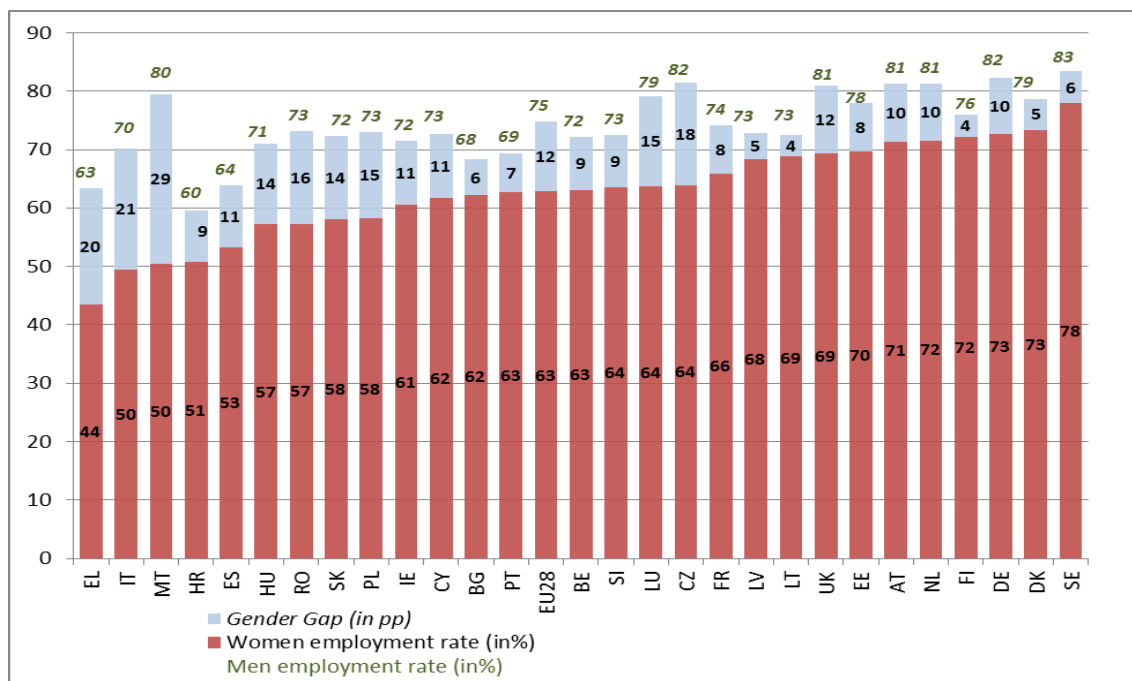
Załącznik

Załącznik 1: Wskaźnik zatrudnienia kobiet rośnie:

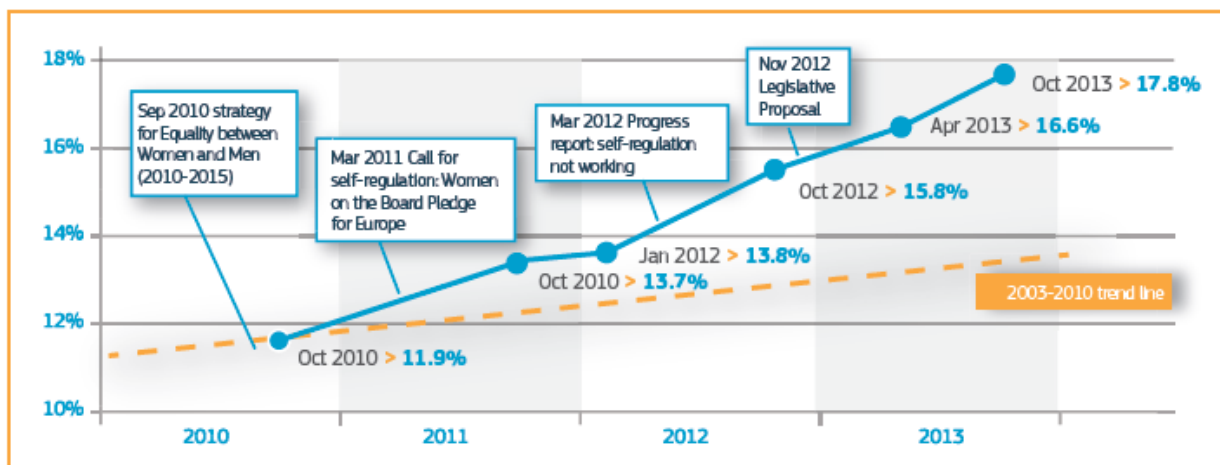
Wskaźnik zatrudnienia kobiet i mężczyzn w UE-28 (w proc.) oraz różnice w zatrudnieniu ze względu na płeć, osoby w wieku od 20 do 64 lat, okres od 2002 r. do III kw. 2013 r.; Źródło: Eurostat, badanie aktywności ekonomicznej ludności (BAEL)

- Nadal istnieją jednak różnice w zatrudnieniu:

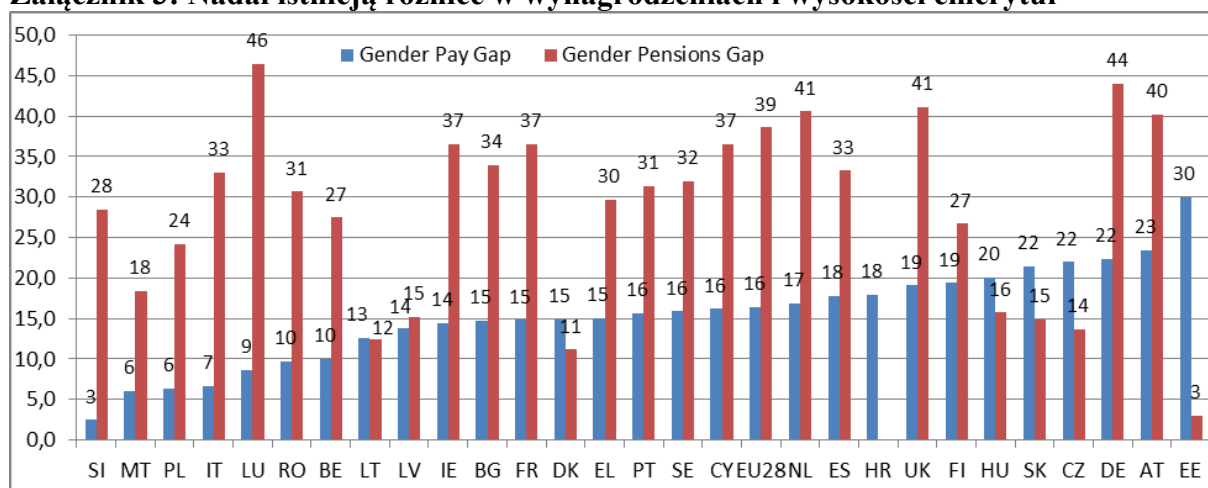

Wskaźnik zatrudnienia kobiet i mężczyzn (w proc.) oraz różnice w zatrudnieniu ze względu na płeć, osoby w wieku od 20 do 64 lat, okres od 2002 r. do III kw. 2013 r.; Źródło: Eurostat, LFS (BAEL)

Załącznik 2: Rysa na szklanym suficie dzielącym kobiety od stanowisk w zarządzie

Załącznik 3: Nadal istnieją różnice w wynagrodzeniach i wysokości emerytur

Źródło: Dane dotyczące zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć pochodzą z bazy danych Eurostatu na temat struktury wynagrodzeń za 2012 r., z wyjątkiem Grecji (dane za 2010 r.). Różnice w wysokości emerytur są wynikiem wyliczeń europejskiej sieci na rzecz równości płci na podstawie danych z badania EU-SILC za 2011 r.

5. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Komisja Europejska zwraca uwagę na problemy międzynarodowych rodzin i rozpoczyna konsultacje w sprawie dalszych działań

Sprawozdanie opublikowane 15 kwietnia 2014 r. przez Komisję Europejską podkreśla problemy prawne, jakie pary międzynarodowe (małżonkowie różnej narodowości) nadal napotykają w całej Europie w ramach transgranicznych sporów dotyczących ich małżeństwa lub opieki nad dziećmi. Rosnąca mobilność obywateli w granicach Unii Europejskiej doprowadziła do wzrostu liczby rodzin, których członkowie są obywatelami różnych państw, którzy mieszkają w różnych państwach członkowskich lub w państwie członkowskim UE, którego część z nich nie jest obywatelami. Kiedy rodzina się rozdziela, konieczna staje się

transgraniczna współpraca sądowa, aby zapewnić dzieciom bezpieczne otoczenie prawne, umożliwiające im utrzymywanie kontaktów z obojgiem rodziców lub opiekunów, którzy mogą mieszkać w różnych państwach członkowskich. Opublikowane sprawozdanie podkreśla, że należy wzmożyć wysiłki, aby pomóc członkom międzynarodowych rodzin w uzyskaniu jasności prawnej w takich sytuacjach (na przykład informacji o tym, który sąd jest właściwy). W związku z tym Komisja Europejska zapoczątkowała szerokie konsultacje społeczne dotyczące możliwych rozwiązań w tym zakresie, a także kampanię mającą na celu podniesienie świadomości na temat dostępnej pomocy i obowiązujących przepisów w przypadku, gdy międzynarodowe pary decydują się na separację lub rozwód. Wszystkie zainteresowane osoby i podmioty mogą przedstawić swoje uwagi w ramach tej konsultacji [tutaj](#). Konsultacje będą trwać do dnia 18 lipca br.

„Rozpad rodziny jest z natury trudny i bolesny. W przypadku gdy dochodzi do niego ponad granicami, złożona sytuacja powoduje, że pojawiają się dodatkowo problemy prawne. Dlatego też Europa potrzebuje odpowiednich przepisów, pomagających parom rozstać się w tak bezbolesny sposób na ile jest to możliwe, zwłaszcza w przypadku, gdy rozstające się pary mają dzieci”, powiedziała wiceprzewodnicząca Komisji i komisarz UE ds. sprawiedliwości **Viviane Reding**. „Od 2001 r. istnieją w UE przepisy umożliwiające określenie jurysdykcji oraz pomoc międzynarodowym rodzinom, ale po 13 latach od ich przyjęcia, nastął czas na ich ulepszenie. Obywatele, prawnicy, sędziowie, władze krajowe oraz zainteresowane organizacje pozarządowe – każdy może przedstawić swoje opinie na temat rodzaju działań, jakie UE powinna podjąć, aby jeszcze bardziej ułatwić sytuację par międzynarodowych”.

Roberta Angelilli, posłanka do Parlamentu Europejskiego, powiedziała: „W około połowie wniosków złożonych do biura mediatora Parlamentu Europejskiego ds. rodzicielskiego uprowadzenia dziecka za granicę zwrócono uwagę na nieprawidłowości w zakresie stosowania prawa europejskiego. Ważne jest zatem przeprowadzenie starannej oceny stosowania rozporządzenia 2201/2003, tak aby wprowadzić niezbędne korekty tam, gdzie jest to konieczne, oraz zapewnić skuteczne i jednolite wdrażanie prawodawstwa. W związku z tym Parlament Europejski zlecił również przeprowadzenie badania dotyczącego uprowadzenia dzieci za granicę w Europie, które ma na celu analizę ram prawnych oraz ich wdrożenia na szczeblu europejskim i na szczeblu państw członkowskich, mając na uwadze zapewnienie większej pewności prawnej dla obywateli, a także lepszej ochrony dzieci uczestniczących w takich przypadkach”.

Z opublikowanego przez Komisję Europejską [sprawozdania](#) wynika, że obowiązujące unijne przepisy już przyniosły obywatelom istotne korzyści przy rozstrzygnięciu transgranicznych

sporów dotyczących małżeństwa i odpowiedzialności rodzicielskiej. [Rozporządzenie z 2003 r.](#) dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń dotyczących rozwodu, separacji oraz orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej pomogło uniemożliwić prowadzenie równoległych postępowań sądowych w kilku państwach UE poprzez określenie, który sąd krajowy jest właściwy do rozpatrywania spraw rozwodowych oraz spraw dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej (takich jak prawo do opieki i prawo do odwiedzin) – nawet w przypadku dzieci urodzonych poza małżeństwem. Rozporządzenie to ustanowiło również system współpracy między centralnymi organami państw członkowskich w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz ułatwiło egzekwowanie prawa rodziców do odwiedzin, a także niektórych nakazów powrotu dziecka, mających na celu zapewnienie szybkiego powrotu dziecka w przypadku uprowadzenia dziecka za granicę przez rodzica.

Sprawozdanie wykazuje jednak również pewne istotne braki w obecnie obowiązujących ramach prawnych:

- w odniesieniu do przepisów określających państwo UE, którego sąd jest właściwy w sprawach małżeńskich i dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, brak jednolitego i wyczerpującego przepisu dotyczącego właściwej jurysdykcji obejmującego wszystkie możliwe sytuacje prowadzi do niepewności prawnej i nierównego dostępu obywateli UE do wymiaru sprawiedliwości;
- swobodny przepływ orzeczeń sądowych we wszystkich sprawach małżeńskich i dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej nie jest obecnie w pełni zagwarantowany, ponieważ niektóre kategorie orzeczeń wciąż podlegają długim i kosztownym procedurom, zanim zostaną uznane w innym kraju UE;
- orzeczenia wydane w innych państwach członkowskich często okazują się trudne do wyegzekwowania ze względu na różnice norm proceduralnych państw członkowskich dotyczących na przykład wysłuchania dziecka;
- współpracę między centralnymi władzami państw członkowskich można usprawnić, zwłaszcza w zakresie gromadzenia i wymiany informacji na temat sytuacji dziecka w sprawach związanych z uprowadzeniem.

W celu przeanalizowania możliwych rozwiązań, w ciągu najbliższych 3 miesięcy (od 15 kwietnia do 18 lipca) przeprowadzone zostaną publiczne konsultacje dotyczące stosowania obecnie obowiązujących przepisów. Jednocześnie ogólnoeuropejska kampania informacyjna dostarczy ukierunkowanych informacji rodzinom międzynarodowym na temat [uprowadzenia dziecka za granicę przez rodzica](#) oraz [prawa do opieki i prawa do odwiedzin](#), w celu zwiększenia ich wiedzy na temat praw i obowiązków.

- **Kontekst**

[Rozporządzenie Bruksela IIa \(rozporządzenie nr 2201/2003\)](#) jest podstawą unijnej współpracy sądowej w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Z uwagi na rosnącą mobilność obywateli oraz wzrost liczby międzynarodowych rodzin wzrosła w UE liczba sporów w sprawach rodzinnych. W tym kontekście wyżej wymienione rozporządzenie przewiduje jednolite zasady rozstrzygania pomiędzy państwami członkowskimi sporów dotyczących właściwej jurysdykcji oraz ułatwia swobodny przepływ orzeczeń w UE poprzez ustanowienie przepisów dotyczących ich uznawania i egzekwowania w innym państwie członkowskim. W przypadku uprowadzenia dziecka za granicę przez jednego z rodziców rozporządzenie określa procedurę powrotu dziecka do miejsca zwykłego pobytu. Od dnia 1 marca 2005 r. rozporządzenie stosuje się we wszystkich państwach członkowskich UE z wyjątkiem Danii.

Rozporządzenie przewiduje również jednolite zasady rozstrzygania pomiędzy państwami członkowskimi sporów dotyczących właściwej jurysdykcji oraz ułatwia swobodny przepływ orzeczeń, autentycznych dokumentów i ugód w UE poprzez ustanowienie przepisów dotyczących ich uznawania i egzekwowania w innym państwie członkowskim. W 2006 r. Komisja zaproponowała zmiany do rozporządzenia w odniesieniu do przepisów dotyczących jurysdykcji, a także wprowadzenia zasad dotyczących właściwego prawa w sprawach małżeńskich. Nie udało się jednak osiągnąć jednomyślności w Radzie w odniesieniu do zasad dotyczących właściwego prawa, w związku z czym Komisja wycofała w 2006 r. swój wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia. Na podstawie nowych wniosków Komisji, 14 państw członkowskich uzgodniło ustanowienie wzmocnionej współpracy między nimi i przyjęło rozporządzenie ustanawiające zasady określania właściwego prawa w odniesieniu do rozwodów i separacji prawnej ([rozporządzenie „Rzym III”](#)). Od tego czasu dwa kolejne państwa UE przyłączyły się do tej współpracy. Był to pierwszy przypadek wykorzystania wzmocnionej współpracy w UE.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE do spraw sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa: <http://ec.europa.eu/reding>

6. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Prawa podstawowe: Karta praw podstawowych Unii Europejskiej zyskuje na znaczeniu, a obywatele są gotowi z niej korzystać

Opublikowane 14 kwietnia 2014 r. przez Komisję Europejską czwarte roczne sprawozdanie ze stosowania Karty praw podstawowych potwierdza wzrastające znaczenie i wagę Karty: Trybunał Sprawiedliwości coraz częściej korzysta z postanowień Karty w swoich orzeczeniach, a sędziowie krajowi stają się coraz bardziej świadomi jej wpływu i kierują się wykładnią Trybunału Sprawiedliwości. Komisja Europejska również stara się stopniowo zachęcać do wykorzystywania Karty i podejmuje działania mające na celu propagowanie i ochronę określonych w Karcie praw obywateli UE. Od 2010 r. Komisja Europejska stosuje „listę kontrolną praw podstawowych”, w rezultacie czego każdy wniosek ustawodawczy jest sprawdzany pod kątem przestrzegania praw podstawowych. W corocznym sprawozdaniu ze stosowania Karty odnotowuje się poczynione w tej dziedzinie postępy, a także określa wyzwania i kwestie budzące obawy. Sprawozdanie dowodzi tego, że Komisja Europejska stawia prawa podstawowe w centrum wszystkich polityk UE.

„Prawie cztery lata po przedstawieniu przez Komisję Europejską strategii wdrożenia Karty praw podstawowych UE udało nam się wzmocnić w instytucjach UE kulturę praw podstawowych. Wszyscy komisarze składają przysięgę dotyczącą przestrzegania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, każdy wniosek ustawodawczy jest sprawdzany pod kątem spełniania wymogów Karty, a europejskie i krajowe sądy stopniowo uczyniły z niej punkt odniesienia w swoich wyrokach”, stwierdziła wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Cieszę się, że Karta jest obecnie w pełni funkcjonalna i służy naszym obywatelom jako prawdziwe zabezpieczenie, a instytucjom UE, państwom członkowskim oraz sądom wskazuje kierunek działania. Jestem w stanie sobie wyobrazić, że pewnego dnia obywatele w państwach członkowskich będą mogli bezpośrednio polegać na postanowieniach Karty – bez konieczności wykazania wyraźnego związku z prawem unijnym. Karta powinna być europejskim odpowiednikiem „Bill of Rights” (ang. Karta Praw)”.

Opublikowane sprawozdanie zawiera kompleksowy przegląd tego, jak w ciągu ostatniego roku z powodzeniem wdrażano w UE prawa podstawowe. Podkreślono w nim na przykład wytyczne Trybunału Sprawiedliwości dla sędziów krajowych odnośnie do zakresu stosowania Karty we wdrażaniu przepisów UE na poziomie krajowym (szeroko dyskutowany [wyrok Trybunału w sprawie przeciwko Åkerbergowi Franssonowi](#) w 2013 r.). Sprawozdanie pokazuje również, że instytucje UE dokładnie uwzględniają prawa zawarte w Karcie, proponując i przyjmując prawodawstwo UE, podczas gdy państwa członkowskie są związane postanowieniami Karty

tylko wówczas, gdy wdrażają politykę i przepisy UE na poziomie krajowym. Podano w nim także przykłady sytuacji, w których prawa zawarte w Karcie odegrały rolę w postępowaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętych przez Komisję wobec państw członkowskich.

Sprawozdanie pokazuje także **duże zainteresowanie prawami podstawowymi wśród obywateli**: w 2013 r. do kwestii najczęściej poruszanych przez obywateli w korespondencji z punktami kontaktowymi Europe Direct należały: swobodne przemieszczanie się i pobyt (48 proc. ogólnej liczby zapytań), prawa konsumentów (12 proc.), współpraca sądowa (11 proc.), pytania dotyczące obywatelstwa (10 proc.), przeciwdziałanie dyskryminacji i prawa socjalne (5 proc.), a także ochrona danych (4 proc.) (zob. Załącznik 1).

Dwa sposoby wprowadzania Karty w życie

1. Działania Komisji na rzecz propagowania Karty

W obszarach, w których UE posiada uprawnienia do działania, **Komisja może proponować prawodawstwo UE**, które broni praw i zasad ujętych w Karcie.

Przykłady **wniosek Komisji** w 2013 r. obejmują:

- pięć środków prawnych mających na celu zwiększenie **gwarancji procesowych dla obywateli UE w postępowaniach karnych**. Są to środki gwarantujące poszanowanie zasady domniemania niewinności wszystkich obywateli podejrzewanych lub oskarżanych przez policję i organy sądowe, prawo do obecności na rozprawie, zapewnienie dzieciom specjalnej ochrony w trakcie postępowań karnych i zagwarantowanie dostępu do tymczasowej pomocy prawnej na wczesnych etapach postępowań, w szczególności w przypadku osób objętych europejskim nakazem aresztowania.

Istniała potrzeba zrównoważenia już obowiązujących środków prawa karnego (takich jak europejski nakaz aresztowania) za pomocą instrumentów prawnych, które zapewnią obywatelom dostęp do wystarczająco skutecznych praw do obrony zgodnie z postanowieniami Karty. Wysokie standardy praw procesowych i **praw ofiar** w całej UE są niezbędne, by zwiększać wzajemne zaufanie w ramach europejskiej przestrzeni sprawiedliwości. W tym kontekście przyjęcie dyrektywy dotyczącej **prawa dostępu do adwokata** w 2013 r. stanowi kolejny niezwykle istotny etap.

- **Integracja Romów** to kolejny obszar, w którym UE w dalszym ciągu stara się wzmacniać ochronę równych praw dla wszystkich obywateli oraz propagować przyjmowanie pozytywnych środków. Komisja dokonuje przeglądu realizacji krajowych strategii integracji Romów. Przedstawiono już pierwsze wyniki z 28 państw. Ponadto wszystkie

państwa członkowskie zobowiązały się do poprawienia gospodarczej i społecznej integracji społeczności romskich przez jednogłośnie przyjęcie zalecenia Rady, w sprawie którego wniosek Komisja przedstawiła w czerwcu 2013 r.

Przykłady **działań w zakresie egzekwowania prawa (postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego)** w 2013 r. obejmują:

- W wyniku działań prawnych Komisja doprowadziła do tego, że organ ochrony danych w **Austrii** nie jest już częścią Urzędu Kanclerza Federalnego, ale ma własny budżet oraz personel, a więc jest niezależny; **Węgry** natomiast podjęły odpowiednie środki, w marcu 2013 r., by zastosować się do wyroku Trybunału w sprawie wymuszonego wcześniejszego przejścia na emeryturę 274 sędziów.

2. Działania sądów w oparciu o Kartę

Sądy Unii Europejskiej coraz częściej odwołują się do Karty w swoich orzeczeniach, przez co dokładniej określają zakres jej zastosowania. Liczba orzeczeń sądów UE (Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i Sąd do spraw Służby Publicznej), w których w uzasadnieniu cytuje się Kartę, wzrosła z 43 w 2011 r. do 87 w 2012 r. **W 2013 r. postanowienia Karty przywołano w 114 orzeczeniach**, czyli w prawie trzykrotnie wyższej liczbie orzeczeń niż w 2011 r. (zob. Załącznik 2).

Podobnie sądy krajowe również coraz częściej odwołują się do Karty, kierując pytania do Trybunału Sprawiedliwości (orzeczenia w trybie prejudycjalnym): w 2012 r. liczba tych odniesień wzrosła o 65 proc. w porównaniu z rokiem 2011 – z 27 do 41. W 2013 r. **liczba odniesień wyniosła także 41, tak jak w 2012 r.**

Coraz częstsze odwoływanie się do Karty jest ważnym krokiem w kierunku **uspójnienia systemu** ochrony praw podstawowych, który gwarantuje równy poziom praw i ochrony w ramach wdrażania prawa UE we wszystkich państwach członkowskich.

Więcej publicznych odniesień do Karty spowodowało **zwiększenie świadomości na temat Karty**: w 2013 r. Komisja otrzymała od obywateli prawie **4 tys. pism** dotyczących kwestii związanych z prawami podstawowymi. Jedynie 31 proc. tych pism dotyczyło sytuacji, które zupełnie wykraczały poza kompetencje UE (w 2010 r. było to 69 proc., a w 2012 r. 42 proc. pism). Powyższe wyniki dowodzą, że starania Komisji zmierzające do podniesienia świadomości co do sposobu i zakresu zastosowania Karty przynoszą rezultaty. Komisja otrzymała także ponad **900 pytań** od Parlamentu Europejskiego i około **120 petycji**.

W sprawozdaniu zwrócono ponadto uwagę na postępy poczynione w związku z przystąpieniem UE do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC). W kwietniu 2013 r. zakończono opracowywanie projektu umowy przystąpienia UE do EKPC, co jest kamieniem milowym w procesie przystąpienia. W ramach kolejnego etapu tego procesu Komisja zwróciła się do Trybunału o wydanie opinii na temat projektu umowy. Do opublikowanego sprawozdania dołączono sprawozdanie dotyczące postępów w realizacji europejskiej strategii na rzecz **równości kobiet i mężczyzn w 2013 r.**

- **Kontekst**

Wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego w dniu 1 grudnia 2009 r. [Karta praw podstawowych Unii Europejskiej](#) stała się dokumentem prawnie wiążącym. W Karcie określono prawa podstawowe, takie jak wolność wypowiedzi i prawo do ochrony danych osobowych, odzwierciedlające wspólne wartości Europy oraz jej dziedzictwo konstytucyjne. W październiku 2010 r. Komisja przyjęła [strategię skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych](#). Komisja opracowała też „listę kontrolną praw podstawowych” (Załącznik 3), aby usprawnić ocenę wpływu jej wniosków ustawodawczych na te prawa. Komisja zobowiązała się również do informowania obywateli, w jakich przypadkach jest uprawniona do działania w odniesieniu do kwestii dotyczących praw podstawowych, oraz do corocznego publikowania sprawozdań ze stosowania postanowień Karty, co umożliwi kontrolę postępów w tym zakresie.

Komisja, we współpracy z właściwymi organami krajowymi, regionalnymi, lokalnymi i unijnymi, podejmuje działania na rzecz skuteczniejszego informowania obywateli o przysługujących im prawach podstawowych oraz na temat tego, dokąd udać się po pomoc w przypadku naruszenia tych praw. Za pośrednictwem [europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”](#) Komisja dostarcza praktycznych informacji na temat egzekwowania praw obywatelskich. Podjęła również dialog na temat rozpatrywania skarg dotyczących naruszenia praw podstawowych z rzecznikami praw obywatelskich, organami ds. równości i instytucjami zajmującymi się problematyką praw człowieka.

Karta jest skierowana przede wszystkim do instytucji UE. Jest uzupełnieniem systemów krajowych, ale ich nie zastępuje. Państwa członkowskie podlegają własnym systemom konstytucyjnym i są zobowiązane do przestrzegania ujętych w nich praw podstawowych. Konkretnie działania mające na celu wdrożenie Karty stworzyły pewien „odruch” przestrzegania praw podstawowych przez Komisję w odniesieniu do przygotowywanych przez

nią nowych wniosków ustawodawczych i propozycji dotyczących polityki. Takie podejście jest niezbędne w całym procesie decyzyjnym w UE, w tym także przy wprowadzaniu przez Parlament Europejski i Radę, w których reprezentowane są państwa członkowskie, zmian do opracowanych przez Komisję wniosków.

- **Dodatkowe informacje**

Sprawozdanie ze stosowania Karty praw podstawowych UE za 2013 r.:

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/PL/1-2014-224-PL-F1-1.Pdf>

Materiały prasowe: Sprawozdania na temat praw podstawowych i równości płci:
http://ec.europa.eu/justice/newsroom/fundamental-rights/news/140414_en.htm

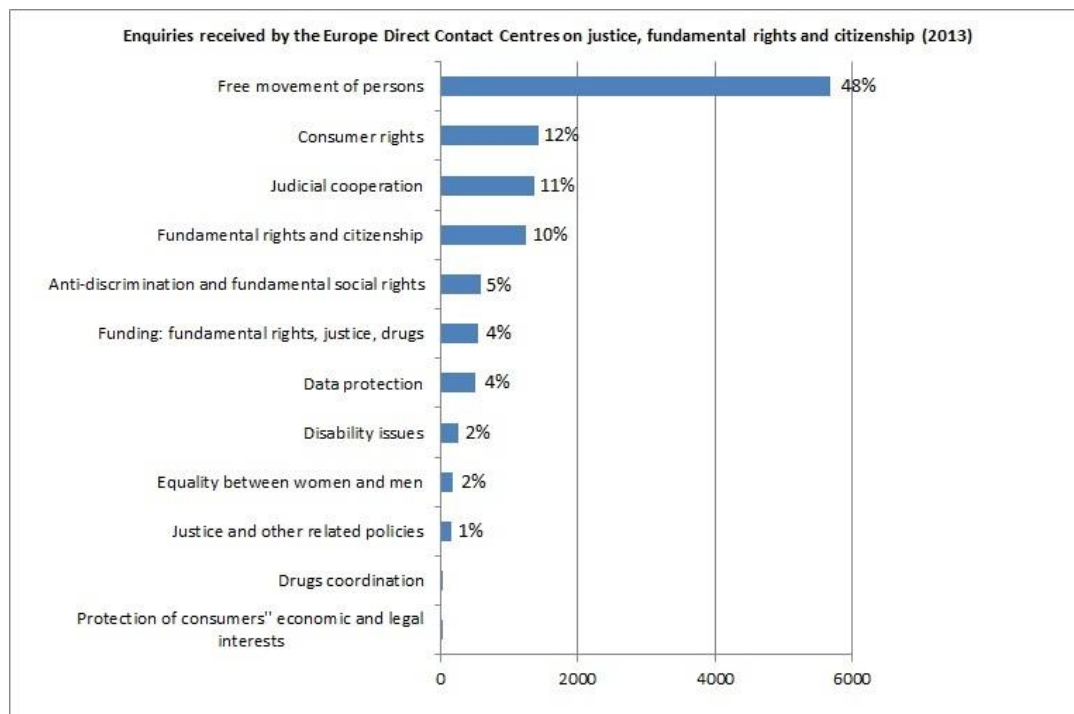
Komisja Europejska – Prawa podstawowe: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/index_pl.htm

Wiceprzewodnicząca Komisji Viviane Reding na temat praw podstawowych: Od słów do działań:
http://ec.europa.eu/justice/events/assises-justice-2013/files/factsheets/fundamental_rights_en.pdf

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/redin>

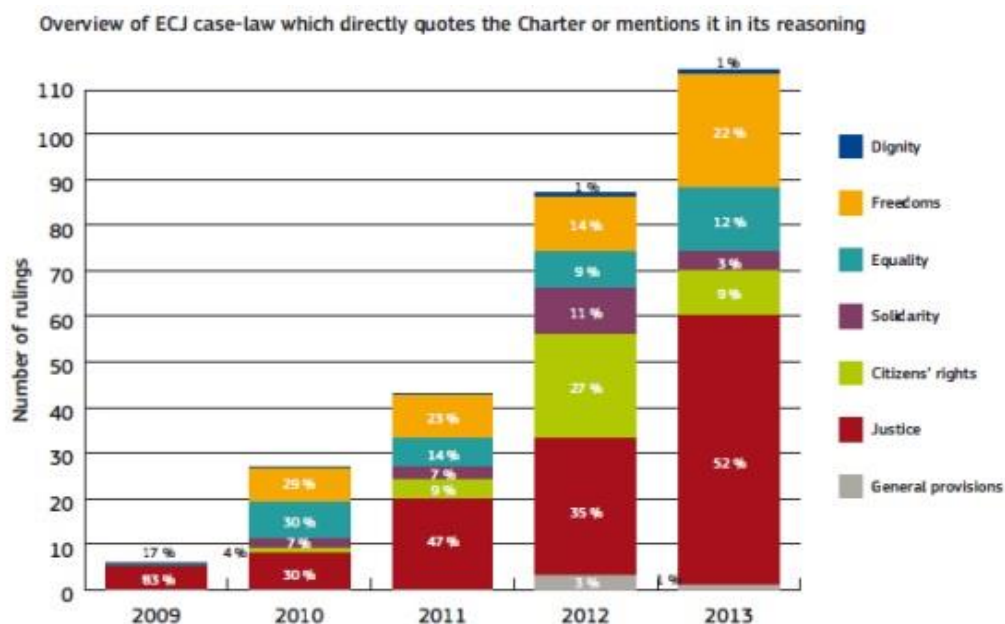
ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Pytania obywateli dotyczące praw podstawowych

Dane zebrane przez punkty kontaktowe Europe Direct (EDCC) potwierdzają, że obywatele są wyraźnie zainteresowani tematyką sprawiedliwości, obywatelstwa i praw podstawowych. W 2013 r EDCC udzieliły odpowiedzi na 11 974 pytania obywateli dotyczące wymienionych powyżej kwestii.

Załącznik 2: Odniesienia do Karty w orzeczeniach sądów UE

Sądy UE coraz częściej odwołują się do Karty w swoich orzeczeniach. Liczba wydanych przez te sądy orzeczeń, w których cytuje się Kartę w uzasadnieniu, wzrosła z 43 w 2011 r. do 87 w 2012 r. W 2013 r. postanowienia Karty przywołano w 114 orzeczeniach, czyli w prawie trzykrotnie wyższej liczbie orzeczeń niż w 2011 r.

Załącznik 3: „Lista kontrolna praw podstawowych” dla wniosków Komisji

1. Których praw podstawowych dotyczy wniosek?
2. Czy prawa te są prawami absolutnymi (które nie podlegają ograniczeniom, np. godność ludzka i zakaz tortur)?
3. Jak poszczególne rozważane warianty strategiczne wpływają na prawa podstawowe? Czy wpływ ten jest korzystny (propagowanie praw podstawowych) czy negatywny (ograniczanie praw podstawowych)?
4. Czy warianty strategiczne wywierają zarówno korzystny, jak i negatywny wpływ, w zależności od praw podstawowych, których dotyczą, (np. negatywny wpływ na prawo do wolności wypowiedzi, ale korzystny wpływ na prawo własności intelektualnej)?
5. Czy jakiegokolwiek ograniczenie praw podstawowych zostanie sformułowane w sposób jasny i przewidywalny?
6. Czy ograniczenie praw podstawowych:
 - będzie niezbędne dla osiągnięcia celu związanego z interesem ogólnym lub ochrony praw i swobód innych (jakich)?
 - będzie proporcjonalne względem zamierzonego celu?
 - zachowa istotę danego prawa podstawowego?

7. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Nadużycia na rynku: UE przyjmuje sankcje karne chroniące integralność rynku

Komisja Europejska wyraża zadowolenie z formalnego przyjęcia przez Radę w dniu 14 kwietnia 2014 r. dwóch wniosków Komisji dotyczących: rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku oraz dyrektywy w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku. Decyzję Rady poprzedziły głosowania na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego, w których wyrażono poparcie dla rozporządzenia – w dniu 10 września 2013 r. – oraz dla dyrektywy – w dniu 4 lutego 2014 r.

Wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding**, unijna komisarz ds. sprawiedliwości, oraz **Michel Barnier**, komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, stwierdzili: „Przyjęcie tych aktów prawnych to sygnał ostrzegawczy świadczący o zerowej tolerancji dla osób i podmiotów prowadzących działania polegające na wykorzystywaniu informacji poufnych i manipulacjach na rynku. Jest też dowodem na zaangażowanie Europy w ochronę integralności jej rynków finansowych i w walkę z przestępcami, którzy chcą zarobić na celowym manipulowaniu informacjami. Organy administracyjne będą miały większe uprawnienia do prowadzenia dochodzeń w sprawach dotyczących nadużyć na rynku oraz do nakładania grzywnien wynoszących miliony euro, zaś osoby winne nadużyć na rynku odstraszać będzie perspektywa skazania za to przestępstwo na karę więzienia w całej Unii. Teraz musimy przejść od prawa do działań: państwa członkowskie powinny jak najszybciej wdrożyć nowe przepisy, tak aby przestępcy nie mogli się ukrywać w żadnym miejscu w Europie.”

Dalsze działania: Po podpisaniu rozporządzenia i dyrektywy przez przewodniczących Parlamentu Europejskiego i Rady oraz po publikacji tych aktów prawnych w Dzienniku Urzędowym, co ma nastąpić w czerwcu, rozpocznie się 24-miesięczny okres, w którym Komisja będzie musiała przyjąć środki wykonawcze do rozporządzenia, a państwa członkowskie dokonać transpozycji dyrektywy do prawa krajowego.

Przyjęcie rozporządzenia oznacza, że:

- istniejące przepisy dotyczące nadużyć na rynku zostaną rozszerzone na coraz bardziej rozpowszechnione w ostatnich latach nadużycia na elektronicznych platformach obrotu;
- prowadzące do nadużyć strategie realizowane za pomocą transakcji wysokich częstotliwości zostaną jednoznacznie zabronione;
- osoby, które dopuszczają się manipulacji stawkami odniesienia, takimi jak LIBOR, będą uznane za winne nadużyciom na rynku i grozić im będą surowe grzywny;

- zabronione zostaną nadużycia zarówno na rynkach towarowych, jak i powiązanych z nimi rynkach instrumentów pochodnych, oraz wzmocniona zostanie współpraca pomiędzy organami regulacyjnymi rynku finansowego i rynku towarowego;
- odstraszający skutek przepisów prawnych będzie znacznie większy niż obecnie, ze względu na możliwość nakładania grzywien w wysokości co najmniej trzykrotności zysku osiągniętego w drodze nadużyć na rynku lub co najmniej 15 proc. obrotów w przypadku przedsiębiorstw. Państwa członkowskie będą mogły zdecydować o podwyższeniu tych minimalnych stawek.

Przyjęcie dyrektywy oznacza, że:

- w całej UE stosowane będą wspólne definicje przestępstw rynkowych, takich jak wykorzystywanie informacji poufnych, nieuprawnione ujawnianie informacji oraz manipulacje na rynku;
- obowiązywać będą jednolite sankcje karne, w tym grzywny oraz kary pozbawienia wolności na okres co najmniej czterech lat za wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje na rynku oraz dwóch lat za nieuprawnione ujawnienie informacji poufnych;
- osoby prawne (przedsiębiorstwa) będą odpowiadać za nadużycia na rynku;
- państwa członkowskie będą zobowiązane do ustalenia jurysdykcji w odniesieniu do tych przestępstw, jeśli zostaną one popełnione na ich terytorium lub przez ich obywatela;
- państwa członkowskie powinny zapewnić odpowiednie przeszkolenie organom ścigania i organom sądowym zajmującym się tymi wielce złożonymi sprawami.

• **Dodatkowe informacje:**

Rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku – najczęściej zadawane pytania: [MEMO/14/78](#); [MEMO/13/774](#)

Komisja Europejska – Nadużycia na rynku:

http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/index_en.htm

Komisja Europejska – polityka w zakresie prawa karnego:

<http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-law-policy>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

Strona internetowa Michela Barniera, komisarza UE ds. rynku wewnętrznego i usług: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/barnier/index_en.htm

8. SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Przewodniczący Barroso zapowiada, że siedmiu komisarzy będzie kandydowało w wyborach do Parlamentu Europejskiego, oraz przedstawia ustalenia dotyczące podziału pracy podczas kampanii

Przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso ogłosił 2 kwietnia 2014 r., że siedmiu komisarzy będzie kandydowało w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Sześciu z nich weźmie urlop wyborczy, by aktywnie uczestniczyć w kampanii.

Następujący członkowie Komisji powiadomili przewodniczącego, że zamierzają aktywnie brać udział w kampanii poprzedzającej wybory do Parlamentu Europejskiego:

- wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa,
- wiceprzewodniczący **Antonio Tajani**, komisarz ds. przemysłu i przedsiębiorczości,
- wiceprzewodniczący **Maroš Šefčovič**, komisarz ds. stosunków międzyinstytucjonalnych i administracji,
- wiceprzewodniczący **Olli Rehn**, komisarz do spraw gospodarczych i walutowych oraz euro,
- **Janusz Lewandowski**, komisarz ds. programowania finansowego i budżetu,
- **Neven Mimica**, komisarz ds. polityki konsumenckiej.

Przewodniczący postanowił przyznać tym komisarzom urlop wyborczy w dniach od 19 kwietnia do 25 maja br. W drodze wyjątku urlop wyborczy komisarza Rehna rozpocznie się już w dniu 7 kwietnia br. Zgodnie z kodeksem postępowania urlop ten jest bezpłatny i w jego okresie komisarze nie mogą wykorzystywać zasobów ludzkich i materialnych Komisji. Komisarze, którzy biorą urlop wyborczy, powrócą do swoich obowiązków w Komisji w dniu 26 maja br. Ci komisarze, którzy uzyskają mandat i postanowią zasiąść w Parlamencie Europejskim, będą musieli zrezygnować z pracy w Komisji przed końcem czerwca.

Przewodniczący Barroso wyznaczył także osoby, które na szczeblu politycznym tymczasowo przejmą obowiązki komisarzy na urlopie wyborczym:

- przewodniczący Barroso przejmie obowiązki wiceprzewodniczącego Šefčoviča, odpowiedzialnego za stosunki międzyinstytucjonalne i administrację,
- wiceprzewodniczący Kallas przejmie obowiązki wiceprzewodniczącego Rehna, odpowiedzialnego za sprawy gospodarcze i walutowe oraz euro,
- komisarz Piebalgs przejmie obowiązki komisarza Lewandowskiego, odpowiedzialnego za programowanie finansowe i budżet,
- komisarz Hahn przejmie obowiązki wiceprzewodniczącej Reding, odpowiedzialnej za sprawiedliwość, prawa podstawowe i obywatelstwo,

- komisarz Barnier przejmie obowiązki wiceprzewodniczącego Tajaniego, odpowiedzialnego za przemysł i przedsiębiorczość,
- komisarz Andor przejmie obowiązki komisarza Mimicy, odpowiedzialnego za politykę konsumencką.

Podczas urlopu wyborczego gabinety i służby podlegające komisarzom kandydujących do PE będą pracować dla komisarzy tymczasowo przejmujących obowiązki tych ostatnich.

W kodeksie postępowania komisarzy przewidziano też sytuację, w której komisarz kandyduje w wyborach, ale nie bierze aktywnego udziału w kampanii – przewodniczący Komisji, uwzględniając szczególne okoliczności, może wówczas zdecydować, czy planowany udział komisarza w kampanii wyborczej nie będzie kolidował z jego obowiązkami w Komisji Europejskiej. W takiej sytuacji znajduje się Karel De Gucht, komisarz ds. handlu. Komisarz De Gucht zobowiązał się, że nie będzie brał aktywnego udziału w kampanii i że będzie nadal pełnił swoje obowiązki w Komisji. Komisarz De Gucht zadeklarował też publicznie, że nawet jeżeli zostanie wybrany, zrzeknie się mandatu w PE.

Zgodnie z Porozumieniem ramowym w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim a Komisją Europejską (Dz.U. L 304 z 20.11.2010) przewodniczący Barroso powiadomił przewodniczącego Parlamentu Europejskiego o swoich decyzjach w sprawie urlopów wyborczych. Powiadomiono też prezydencję Rady Ministrów.

- **Kontekst:**

W dniach 22–25 maja br. Europejczycy wybiorą w ogólnounijnych wyborach nowy Parlament Europejski.

Zgodnie z kodeksem postępowania komisarzy (C(2011) 2904) komisarze mogą angażować się w działalność polityczną. Jeżeli postanowią kandydować w wyborach, muszą powiadomić przewodniczącego Komisji o swoim zamiarze wzięcia udziału w kampanii wyborczej oraz o roli, jaką zamierzają w tej kampanii odegrać. Jeśli zamierzają brać aktywny udział w kampanii wyborczej, muszą zrezygnować z pracy w Komisji w całym okresie aktywnego udziału w kampanii, a przynajmniej w czasie trwania kampanii.

Kodeks postępowania komisarzy:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/pdf/code_conduct_en.pdf

9. SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Zmieniony rejestr służący przejrzystości: więcej informacji i zachęt, surowsze konsekwencje dla łamiących zasady

Rejestr służący przejrzystości grup interesu, założony w 2011 r., funkcjonuje na podstawie Porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim a Komisją Europejską. Przeglądu tego porozumienia dokonała niedawno grupa wysokiego szczebla, której przewodniczyli wspólnie wiceprzewodniczący Komisji **Maroš Šefčovič** oraz wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego **Rainer Wieland**, a uczestniczyli w niej europarlamentarzyści ze wszystkich grup politycznych oraz obserwator reprezentujący Radę. Grupa zebrała się na dziewięciu posiedzeniach między sierpniem a grudniem 2013 r. i przedstawiła listę zaleceń służących poprawie rejestru.

W rezultacie doszło do zmiany Porozumienia międzyinstytucjonalnego, którą Komisja przyjęła 9 kwietnia 2014 r., a Parlament Europejski zatwierdził podczas posiedzenia plenarnego 15 kwietnia 2014 r. Dzień później zmienione Porozumienie uroczyście podpisali wiceprzewodniczący Komisji Maroš Šefčovič oraz przewodniczący Parlamentu Martin Schulz. Kolejny przegląd rejestru służącego przejrzystości planowany jest na rok 2017.

Zmienione Porozumienie zawiera liczne usprawnienia i wyjaśnienia, w tym:

- objaśnienie różnych sekcji, co ułatwi rejestrującym się wybór poprawnej kategorii (załącznik 1 do Porozumienia);
- zmianę procedury powiadomień i skarg, aby przyspieszyć monitorowanie i zwiększyć jego skuteczność oraz poprawić jakość danych (pkt VII oraz załącznik 4);
- wzmocnienie kodeksu postępowania (załącznik 3) przez dodanie do niego dwóch nowych punktów (f oraz i);
- zobowiązanie do wprowadzenia większej liczby zachęt motywujących do rejestracji (pkt VI). W przypadku Komisji będzie to między innymi zalecenie dla wszystkich departamentów, aby zachęcały zainteresowane podmioty oraz członków grup ekspertów do rejestracji. Ponadto komisarze nie będą już mogli patronować imprezom, których organizatorzy powinni byli się zarejestrować, lecz tego nie zrobili;
- wprowadzenie równych warunków działania dla wszystkich zarejestrowanych w odniesieniu do informacji finansowych (załącznik 2);
- bardziej zrozumiałe wyjaśnienie zakresu działalności objętych rejestrem, aby zachęcić do rejestracji kancelarie prawne (IIA ust. 10).

Szacuje się, że obecnie do rejestru wpisanych jest 75 proc. wszystkich istotnych podmiotów biznesowych i około 60 proc. organizacji pozarządowych działających w Brukseli. Na dzień

dzisiejszy łączna liczba zarejestrowanych organizacji wynosi 6 500. Według ostrożnych szacunków do każdej organizacji należy średnio pięć osób, co oznacza, że kodeks postępowania rejestru służącego przejrzystości obejmuje co najmniej 32 500 przedstawicieli grup interesu.

Na razie rejestr pozostanie dobrowolny, ponieważ brak jest jasnej i bezpośredniej podstawy prawnej dla rejestru obowiązkowego, a ponadto wolą Komisji i Parlamentu jest otwarty dialog ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami bez względu na ich status.

Z dyskusji w grupie wysokiego szczebla wynika, że jedyną podstawą prawną dla rejestru obowiązkowego jest art. 352 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zastosowanie tego artykułu wiązałoby się z wieloma złożonymi kwestiami prawnymi, w szczególności w odniesieniu do zakresu rejestru oraz zgodności z innymi artykułami traktatów. Ponadto artykuł 352 wymaga jednomyślności w Radzie, a w niektórych państwach członkowskich także zatwierdzenia przez parlamenty narodowe. Obecnie Rada nie uczestniczy we wspólnym rejestrze służącym przejrzystości, choć deleguje swojego przedstawiciela w roli obserwatora na posiedzenia wspólnego sekretariatu rejestru służącego przejrzystości.

Nowy rejestr zostanie uruchomiony najpóźniej 1 stycznia 2015 r., a wspólny sekretariat rejestru służącego przejrzystości już rozpoczął prace nad wdrożeniem usprawnień.

Strona internetowa rejestru służącego przejrzystości:

<http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/homePage.do?locale=pl#pl>

Nowe Porozumienie międzyinstytucjonalne:

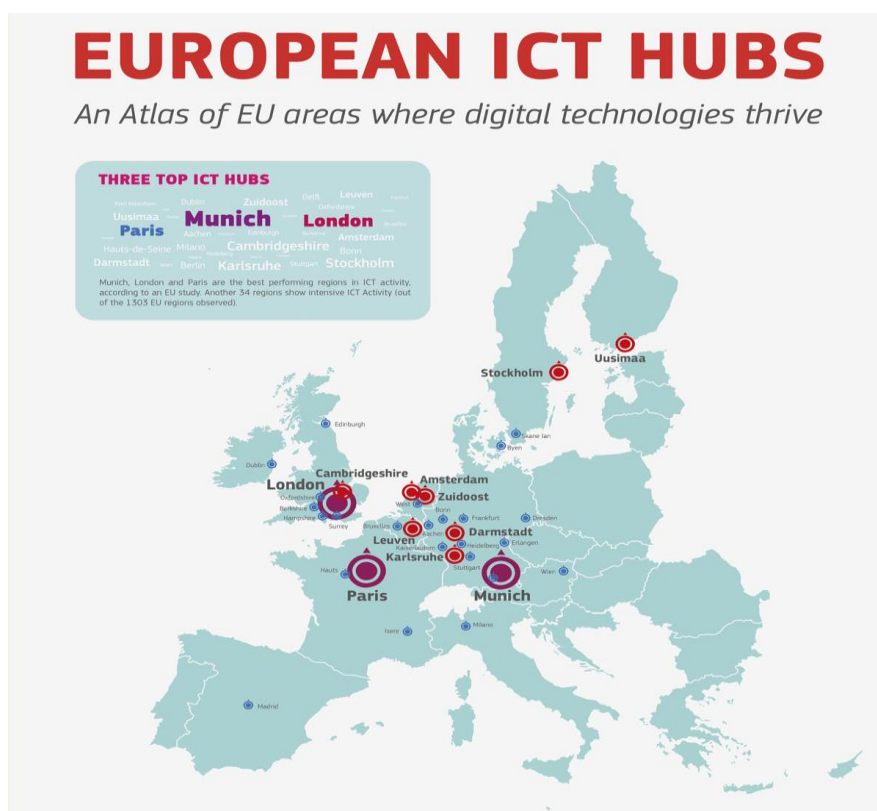
<http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/consult-register/whatsNew.do?locale=pl#pl>

10. BADANIA NAUKOWE - Przewodzące europejskie centra ICT wskazane w nowym badaniu Komisji

Zastanawiając się, co cechuje centra technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w Europie, warto spojrzeć na Monachium, Londyn, Paryż lub mniejsze miasta, takie jak Darmstadt, które zostały wskazane w nowym [Atlasie centrów ICT](#) w Unii Europejskiej. Atlas ten pokazuje miejsca, w których rozwijają się technologie cyfrowe, i bada czynniki przyczyniające się do tego sukcesu.

Większość europejskiej działalności w dziedzinie ICT skupia się w 34 regionach w 12 krajach (wymienionych w załączniku). Kluczowe elementy sukcesu obejmują dostęp do najlepszych uniwersytetów i ośrodków badawczych oraz możliwości finansowania (takich jak kapitał wysokiego ryzyka).

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Neelie Kroes** powiedziała: „Stanowi to potwierdzenie faktu, że źródłem cyfrowego sukcesu jest gotowość do inwestowania oraz otwarte nastawienia do innowacji i planowania. Europa musi obecnie budować te wartości, aby zostać światowym liderem w dziedzinie technologii”.

- **Kategorie klasyfikacji**

- Liczba absolwentów informatyki: osiem spośród dziesięciu czołowych regionów znajduje się w Zjednoczonym Królestwie.
- Badania i aktywność patentowa: pierwsze miejsce zajmują Niemcy.
- Wzrost zatrudnienia: Lizbona w Portugalii i subregion rzeszowski w Polsce rozwijają się najszybciej.
- Kapitał wysokiego ryzyka: Monachium, Paryż i Londyn przyciągają najwięcej kapitału.
- Nie trzeba być dużym, aby odnieść sukces!

Badanie podkreśla również wagę mniejszych regionów. Na przykład Darmstadt – miasto liczące 150 000 mieszkańców – na podstawie wskaźników badań i innowacji oraz aktywności przedsiębiorców zajmuje siódmą pozycję wśród czołowych dziesięciu europejskich biegunów doskonałości w dziedzinie ICT. Inne małe regiony, wykazujące się znaczącym dorobkiem, to Leuven, Karlsruhe i Cambridge.

- **Składniki cyfrowego sukcesu**

Doskonałość regionu w dziedzinie ICT jest powiązana z działaniami w zakresie badań naukowych i rozwoju, ze zdolnością do przyjęcia wiedzy przez rynek (innowacje) oraz do budowania intensywnej działalności gospodarczej wokół tych innowacji. Wydaje się, że prosperujące regiony ICT:

- są w większości przypadków obszarami przemysłowymi o długiej tradycji;
- dysponują wysokiej klasy instytucjami edukacyjnymi, a także innymi kluczowymi podmiotami w sferze innowacji;
- posiadają długoterminową strategię w zakresie badań naukowych i innowacji;
- wykorzystywały historyczne możliwości (są np. stolicami państw);
- wykazują tendencję do funkcjonowania w podobnym sąsiedztwie (połowę z 34 biegunów doskonałości stanowią regiony sąsiadujące ze sobą).

Zjawisko to można również zaobserwować w Dolinie Krzemowej (USA), Bangalore (Indie) lub Changzhou (Chiny).

- **Kontekst**

Niniejsze sprawozdanie dotyczy [strategii EU](#) na rzecz wzmocnienia przodującej roli przemysłu i technologii Europy w dziedzinie ICT. Wnioski ze sprawozdania oraz Atlas zostaną w przyszłości wykorzystane przy formułowaniu unijnej polityki w zakresie wspierania innowacyjności w UE. Zostaną one również włączone do projektu [EURIPIDIS](#), który skupia się na polityce innowacji w zakresie ICT i transferze najlepszych pomysłów badawczych na rynek. Ponadto Wspólne Centrum Badawcze zamierza zbadać technologiczne zróżnicowanie działalności w dziedzinie ICT i kierunki jej rozwoju, co pomoże określić komplementarność między poszczególnymi ośrodkami.

Europejskie centrum doskonałości ICT jest obszarem geograficznym znajdującym się na terenie UE, w którym skupia się działalność na najwyższym poziomie w dziedzinie ICT w zakresie produkcji oraz badań naukowych i innowacji, odgrywająca centralną rolę w globalnych międzynarodowych sieciach powiązań.

W sprawozdaniu przeanalizowano wszystkie regiony UE (1303 [regiony NUTS3](#)) pod względem aktywności w dziedzinie ICT i oceniono wyniki uwzględniając wagę kryteriów. Czternaście procent wszystkich regionów uzyskało wynik powyżej 20 punktów. Liczba punktów uzyskanych przez 34 najlepsze regiony mieściła się w przedziale między 41 a 100.

W sprawozdaniu poddano analizie trzy elementy (aktywność gospodarczą, działania badawczo-rozwojowe oraz innowacje w sektorze ICT). Podstawą badania była ich intensywność (np. obrót przedsiębiorstw, wzrost obrotów, liczba zatrudnionych), poziom internacjonalizacji (tj. liczba międzynarodowych partnerów danych podmiotów: przedsiębiorstw/ośrodków badawczych/uczelni wyższych) oraz powiązania sieciowe (rola poszczególnych regionów w sieciach: które z nich są punktami węzłowymi i mają bezpośrednie związki z wieloma partnerami, a które mają powiązania umożliwiające wymianę jedynie na niewielką skalę).

Ustalenia oparto na wskaźniku złożonym, uwzględniającym 42 wskaźniki na potrzeby oceny działalności w dziedzinie ICT. Do opracowania wskaźników i pomiarów wykorzystano różne źródła i bazy danych: rankingi uczelni wyższych, indeksy cytowań, informacje na temat współpracy w zakresie europejskich projektów badawczych, dane na temat liczby firm ICT o czołowej pozycji na świecie w dziedzinie badań i rozwoju obecnych w poszczególnych regionach, informacje o finansowaniu ze źródeł kapitału wysokiego ryzyka bądź też dane o zatrudnieniu i obrotach przedsiębiorstw.

Projekt [Europejskie bieguny doskonałości w dziedzinie ICT](#) jest realizowany przez [Joint Research Centre](#) oraz Dyрекcję Generalną ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii.

- **Przydatne linki**

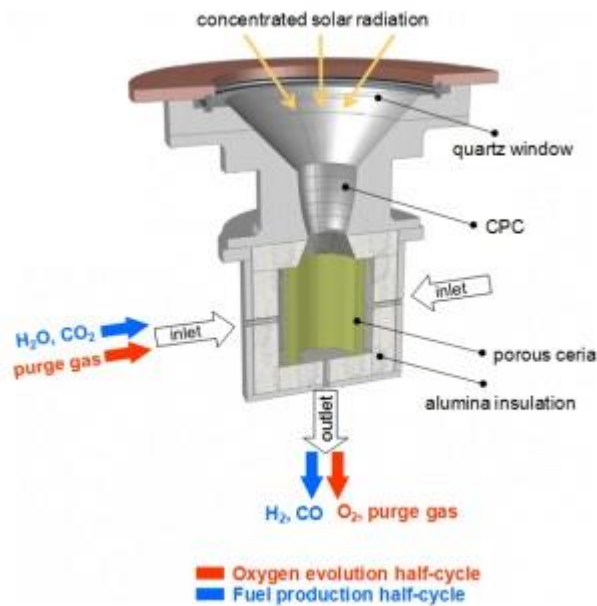
[Sprawozdanie na temat biegunów doskonałości w dziedzinie ICT](#)

11. BADANIA NAUKOWE - Od światła słonecznego do paliwa lotniczego – w ramach projektu UE stworzono pierwszą naftę „słoneczną”

Finansowany przez UE projekt badawczy o nazwie [SOLAR-JET](#) doprowadził do wyprodukowania pierwszego na świecie „słonecznego” paliwa lotniczego z wody i dwutlenku węgla (CO₂). Naukowcy po raz pierwszy z powodzeniem zademonstrowali cały łańcuch produkcyjny odnawialnej nafty przy użyciu skoncentrowanego światła, jako źródła energii o wysokiej temperaturze. Projekt jest nadal na etapie eksperymentalnym, a z wykorzystaniem

symulowanego światła słonecznego wyprodukowano w warunkach laboratoryjnych szklanę paliwa. Wyniki dają jednak nadzieję, że w przyszłości ze światła słonecznego, wody i CO₂ można będzie produkować dowolne płynne paliwa węglowodorowe.

Unijna komisarz ds. badań, innowacji i nauki, **Máire Geoghegan-Quinn**, powiedziała: „Technologia ta oznacza, że być może pewnego dnia będziemy mogli produkować duże ilości bardziej ekologicznego paliwa dla samolotów, samochodów i innych środków transportu. Mogłoby to znacznie zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne i uczynić użytecznym jeden z głównych gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za globalne ocieplenie”.

Reaktor słoneczny przekształca CO₂ i wodę w gaz syntezowy

- **Proces**

Pierwszy etap polegał na wykorzystaniu skoncentrowanego światła symulującego światło słoneczne do przekształcenia dwutlenku węgla i wody w gaz syntezowy w wysokotemperaturowym reaktorze słonecznym (zob. ilustracja powyżej) zawierającym materiały oparte na tlenku metalu, który został wynaleziony w ETH Zürich. Gaz syntezowy (mieszanka wodoru i tlenku węgla) został następnie przekształcony w naftę przez firmę Shell przy wykorzystaniu znanego procesu Fischera-Tropscha.

Chociaż produkcja gazu syntezowego przy pomocy skoncentrowanego promieniowania słonecznego jest nadal na wczesnym etapie rozwoju, przekształcanie gazu syntezowego w naftę jest już stosowane przez przedsiębiorstwa, w tym Shell, na dużą skalę. Połączenie tych dwóch podejść może zapewnić bezpieczne, trwałe i skalowalne dostawy paliwa lotniczego, oleju napędowego i benzyny, a nawet tworzyw sztucznych. Paliwa otrzymane w procesie

Fischera-Tropscha są już certyfikowane i mogą być wykorzystywane przez istniejące pojazdy i statki powietrzne bez modyfikacji ich silników lub infrastruktury paliwowej.

- **Kontekst**

Czteroletni projekt SOLAR-JET rozpoczął się w czerwcu 2011 r. i otrzymuje wkład finansowy UE w wysokości 2,2 mln euro z siódmego programu ramowego (7PR). W projekcie biorą udział organizacje badawcze reprezentujące środowiska akademickie i przemysł (ETH Zürich, Bauhaus Luftfahrt, Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt (DLR), Shell Global Solutions oraz partner w zakresie zarządzania ARTTIC).

Na następnym etapie realizacji projektu partnerzy zamierzają ulepszyć reaktor słoneczny i ocenić, czy technologia ta będzie funkcjonować na większą skalę i po konkurencyjnych kosztach.

Poszukiwanie nowych, zrównoważonych źródeł energii pozostanie jednym z priorytetów programu „Horyzont 2020” – siedmioletniego programu ramowego UE w zakresie badań naukowych i innowacji rozpoczętego w dniu 1 stycznia 2014 r. W zaproszeniu do składania wniosków „Konkurencyjna energia niskoemisyjna”, opublikowanym w dniu 11 grudnia ubiegłego roku, Komisja zaproponowała zainwestowanie w tej dziedzinie w ciągu dwóch lat 732 mln euro. Zaproszenie obejmuje temat dotyczący rozwoju nowej generacji technologii dla biopaliw i zrównoważonych paliw alternatywnych.

12. BADANIA NAUKOWE - Obserwacja Ziemi: satelita programu Copernicus gotowy do startu

Komisja Europejska z niecierpliwością oczekuje wyniesienia na orbitę satelity Sentinel 1A, pierwszego satelity programu Copernicus. Ma to nastąpić 3 kwietnia z Europejskiego Portu Kosmicznego w Gujanie Francuskiej. Start rakiety nośnej z satelitą zaplanowano na godz. 23.02 czasu warszawskiego i będzie można go oglądać na żywo w internecie: http://www.esa.int/spaceinvideos/ESA_Live

Copernicus, unijny program obserwacji Ziemi, zapewni regularne monitorowanie podsystemów Ziemi: atmosfery, oceanów i powierzchni kontynentów, dostarczając wiarygodnych i zweryfikowanych informacji o gwarantowanej jakości na potrzeby szerokiej gamy zastosowań i podejmowania decyzji dotyczących środowiska i bezpieczeństwa

([MEMO/14/251](#)). Umieszczenie satelity Sentinel 1A na orbicie to kamień milowy w rozwoju programu Copernicus. Odpowiednie dane pochodzące z obserwacji Ziemi będą przekazywane na potrzeby usług operacyjnych niemal w czasie rzeczywistym.

Dostarczając informacji pochodzących z obserwacji Ziemi, program Copernicus przyczyni się do realizacji ważnego zadania, jakim jest monitorowanie naszego środowiska naturalnego i stanu bezpieczeństwa. Dane dostarczone przez tego satelitę umożliwią poczynienie znacznych postępów w poprawie bezpieczeństwa morskiego, monitorowaniu zmian klimatu i w zapewnianiu wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Antonio Tajani**, odpowiedzialny za politykę w dziedzinie przemysłu i przedsiębiorczości, stwierdził: „Przestrzeń kosmiczna to dla Unii Europejskiej kwestia priorytetowa, zatwierdzony został już budżet na obydwa sztandarowe programy kosmiczne UE, Copernicus i Galileo, na kolejne siedem lat. Zainwestujemy prawie 12 mld euro w technologie kosmiczne. Dla mnie priorytetem jest zagwarantowanie, by działania finansowane z tego budżetu pomnożyły korzyści, jakie programy kosmiczne mogą przynieść obywatelom UE”.

- **Sentinel-1**

Sentinel-1 jest pierwszą z sześciu misji w ramach inicjatywy Copernicus. Misja Sentinel-1 polega na umieszczeniu na orbicie okołobiegunowej konstelacji dwóch satelitów, Sentinel-1A i Sentinel-1B, o wspólnej płaszczyźnie orbity, działających przez całą dobę i dokonujących obrazowania przy użyciu radaru z syntezą apertury (SAR).

Sentinel-1A może pracować w czterech trybach obrazowania o różnej rozdzielczości (do 10 m) i zasięgu (do 250 km), zapewniając niezawodne i regularne monitorowanie rozległej przestrzeni. Satelita ten zaprojektowany został do pracy w odpowiednio zaprogramowanym trybie, umożliwiającym wysokiej rozdzielczości obrazowanie wszystkich obszarów lądowych, stref przybrzeżnych i szlaków żeglugowych na Ziemi, a także obrazowanie powierzchni mórz i oceanów. Zapewnia to niezbędną w przypadku usług operacyjnych niezawodność działania i pozwala na tworzenie spójnego długoterminowego archiwum danych na użytek zastosowań wymagających długich szeregów czasowych.

Sentinel-1A posłuży między innymi do:

- monitorowania pokrywy lodowej na morzach i środowiska Arktyki;

- obserwacji środowiska morskiego, w tym monitorowania wycieków ropy i wykrywania statków w ramach zapewniania bezpieczeństwa na morzu;
- monitorowania zagrożeń związanych z ruchami powierzchni ziemi, takimi jak osuwiska;
- odwzorowywania powierzchni lądowej na potrzeby monitorowania stanu lasów, zasobów wody i gleb oraz zrównoważonego rolnictwa;
- tworzenia map na potrzeby pomocy humanitarnej w sytuacjach kryzysowych;
- monitorowania klimatu.

- **Rozporządzenie dotyczące programu Copernicus**

W rozporządzeniu dotyczącym programu Copernicus, co do którego osiągnięto już porozumienie polityczne między Radą Ministrów UE i Parlamentem Europejskim, określono cele, sposób zarządzania i finansowanie programu (przewidziany budżet to ok. 4,3 mld euro) na lata 2014-2020.

- **Copernicus otwiera możliwości dla przedsiębiorstw**

Program Copernicus przyczyni się również do tworzenia przez przedsiębiorstwa w Europie nowych miejsc pracy i przyniesie nowe możliwości biznesowe, między innymi w postaci usług w zakresie gromadzenia i rozpowszechniania danych na temat środowiska, wspomże on również rozwój samego przemysłu kosmicznego. Wiele innych gałęzi gospodarki, takich jak sektor transportu, wydobywania ropy naftowej i gazu, ubezpieczeń i rolnictwa, skorzysta pośrednio z precyzyjnych i wiarygodnych danych pochodzących z obserwacji Ziemi.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, program Copernicus może przynieść korzyści finansowe w wysokości około 30 mld euro i przyczynić się do stworzenia około 50 tys. miejsc pracy w Europie do 2030 r. Ponadto przyjęty w ramach programu Copernicus system rozpowszechniania danych i świadczenia usług informacyjnych na zasadzie otwartego dostępu pomoże obywatelom, przedsiębiorcom, naukowcom i decydentom w uwzględnieniu wymiaru środowiskowego we wszystkich ich działaniach i w procesie podejmowania decyzji. Już dziś działania w przestrzeni kosmicznej wspierają rozwój rynku produktów i usług opartych na technologii satelitarnej, zapewniając zatrudnienie wysoko wykwalifikowanym pracownikom, których nasz przemysł potrzebuje, by dobrze prosperować.

- **Dodatkowe informacje:**

<http://copernicus.eu>

[Program Copernicus w witrynie Europa](#)

13. KULTURA - Silniejsza dyplomacja na rzecz kultury w polityce zagranicznej UE

W jaki sposób Unia Europejska i jej państwa członkowskie mogą zwiększyć wpływ kultury w polityce zagranicznej? Takie pytanie postawiła **Androulla Vassiliou**, komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, uczestnikom spotkania w dniu 7 kwietnia 2014 r.: decydentom politycznym, organizacjom kulturalnym, artystom i przedstawicielom środowisk akademickich z 54 państw europejskich i spoza Europy. Uczestnicy spotkania dyskutowali nad zaleceniami ekspertów, które mogłyby posłużyć za podstawę nowej unijnej strategii dotyczącej roli kultury w stosunkach zewnętrznych UE. Propozycje sformułowano w wyniku projektu pilotażowego, zainicjowanego przez Parlament Europejski i prowadzonego przez Komisję Europejską we współpracy z ekspertami z Instytutu Goethego i innych organizacji kulturalnych. W dyskusji wzięli również udział Pierre Vimont, wykonawczy sekretarz generalny Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, i Morten Løkkegaard, wiceprzewodniczący Komisji Kultury i Edukacji przy Parlamencie Europejskim. Wyniki tej debaty zostaną uwzględnione w ostatecznych zaleceniach opublikowanych w najbliższych tygodniach.

Androulla Vassiliou, komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, powiedziała: „Kultura jest istotnym elementem zbiorowej tożsamości Europy i stanowi podstawę naszych wspólnych wartości takich jak poszanowanie praw człowieka, różnorodność i równość. Dyplomacja na rzecz kultury pozwala dzielić się tymi wartościami i naszą kulturą z innymi krajami. Zapewnienie bardziej aktywnej i dynamicznej roli kultury europejskiej na arenie międzynarodowej jest jednym z moich priorytetów. To rodzaj »miękkiej siły«, która, inteligentnie wykorzystana, może przynieść korzyści UE i jej państwom członkowskim w stosunkach ze światem”.

Celem inicjatywy pilotażowej jest promowanie lepszej współpracy między państwami członkowskimi, a także zwiększenie wartości dodanej europejskiej dyplomacji na rzecz kultury. Zacieśnianie współpracy między instytutami kultury a społeczeństwem obywatelskim, nawiązywanie partnerstw między miastami i stworzenie europejskich ośrodków twórczych w krajach takich jak Chiny czy Brazylia to jedynie kilka z pomysłów, nad którymi dyskutowano w czasie konsultacji z udziałem Komisji i organizacji kulturalnych. Na spotkaniu omówiono również kwestię, jak najskuteczniej wspierać artystów, producentów i przedsiębiorców, pragnących podbić nowe rynki poza granicami UE.

- **Dalsze działania**

Sprawozdanie i zalecenia, uwzględniające propozycje zebrane w trakcie konferencji, zostaną przedyskutowane z państwami członkowskimi w czasie greckiej i włoskiej prezydencji UE.

- **Kontekst**

Od 2007 r., zgodnie z komunikatem „[Europejska agenda kultury w dobie globalizacji świata](#)”, propagowanie kultury jako ważnego elementu stosunków zewnętrznych jest jednym z trzech celów strategicznych Komisji i państw członkowskich. Pozostałe dwa to: promowanie różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego oraz wspieranie kultury jako katalizatora kreatywności.

Oprócz 28 państw członkowskich UE w inicjatywę zaangażowane są następujące kraje partnerskie:

- 16 krajów sąsiadujących z UE: Algieria, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Egipt, Gruzja, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Mołdawia, Maroko, okupowane terytoria palestyńskie, Syria, Tunezja i Ukraina;
- 10 strategicznych partnerów UE: Brazylia, Chiny, Indie, Japonia, Kanada, Korea Południowa, Meksyk, Republika Południowej Afryki, Rosja i Stany Zjednoczone.

Instytuty kultury zaangażowane w inicjatywę:

[Instytut Goethego, Bruksela](#)

[Centrum Sztuk Pięknych BOZAR, Bruksela](#)

[British Council, Bruksela](#)

[Duński Instytut Kultury, Bruksela](#)

[ECF, Europejska Fundacja Kultury](#)

[IFA Institut für Auslandsbeziehungen](#)

[Institut Français, Paryż](#)

[KEA European Affairs](#)

- **Więcej informacji**

Komisja Europejska: [Kultura i kultura a stosunki zewnętrzne](#)

Komisja Europejska: [Kształcenie i szkolenie](#)

[Strona internetowa komisarz Androulli Vassiliou](#)

LinkedIn: [Kultura a stosunki zewnętrzne](#)

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.